

01686

ΣΩΤΗΡΙΟΥ Ι. ΑΓΑΠΗΤΙΔΟΥ
ΔΙΔΑΚΤΟΡΟΣ ΤΗΣ ΝΟΜΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΠΑΡΙΣΙΩΝ
ΕΙΣΗΓΗΤΟΥ ΤΟΥ ΑΝΩΤΑΤΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Η ΕΡΓΑΣΙΑ

ΕΙΣ ΤΗΝ ΣΠΟΓΓΑΛΙΕΙΑΝ

[Ἀνατύπωσις ἐκ τῆς «Ἐπιθεωρήσεως Ἐμπορικοῦ Ναυτικοῦ»
μηνός Ἰουνίου 1938]

ΑΘΗΝΑΙ
ΤΥΠΟΙΣ ΓΕΡ. ΒΑΛΛΙΑΝΑΤΟΥ
1938

Η ΕΡΓΑΣΙΑ ΕΙΣ ΤΗΝ ΣΠΟΓΓΑΛΙΕΙΑΝ

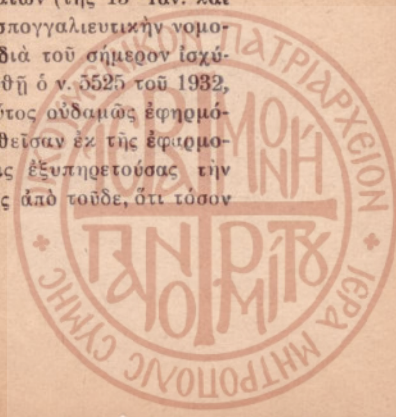
Η σημασία του σπόγγου διά την ελληνικήν οικονομίαν είναι γνωστή. Ἡ ἀλιεία, τὸ ἐμπόριον καὶ ἡ κατεργασία του ἀπασχολοῦν ἀνέκαθεν ἐλληνικὰ κεφάλαια καὶ χεῖρας. Ἄλλ' ἡ σπουδαιότης του διὰ τὴν οἰκονομίαν τῆς χώρας εἶναι ἔτι μεγαλειτέρα, ἂν ληφθῆ ὑπ' ὄψιν ὅτι ὁ σπόγγος συγκαταλέγεται μεταξὺ τῶν εἴκοσι κυριωτέρων ἐξαγωγικῶν μας εἰδῶν. (1)

Ἐν σχέσει πρὸς τὰ ἄλλα ἐξαγόμενα ἐλληνικὰ προϊόντα ὁ σπόγγος ἐμφανίζει δύο ἰδιορρυθμίας: ἡ πρώτη συνίσταται εἰς τὸ ὅτι ἡ παραγωγή του—ἡ σπογγαλιεία—συντελεῖται κατὰ τὸ μεγαλύτερον μέρος αὐτῆς εἰς ὕδατα μὴ ἐλληνικά, ἡ δὲ δευτέρα εἰς τὸ ὅτι ἡ ἐγχώριος κατανάλωσις ἀπορροφᾷ ἀσήμαντον ἐντελῶς ποσοστὸν τοῦ παραγομένου προϊόντος. Διὰ τοῦτο δέ, ἡ διεύρυνσις τῶν ἀλιευτικῶν πεδίων ἀφ' ἑνὸς καὶ τῶν ἀγορῶν καταναλώσεως τοῦ σπόγγου ἀφ' ἑτέρου ἀποτελοῦν τὰ κεντρικὰ σημεῖα, περὶ τὰ ὁποῖα στρέφονται αἱ προσπάθειαι πρὸς ἀντιμετώπισιν τοῦ ὁλονὲν ἐντεινομένου ἀνταγωνισμοῦ τῶν ξένων σπογγαλιευτικῶν χωρῶν.

Εἰς τὴν προκειμένην μελέτην θὰ ἀσχοληθῶμεν μὲ τὸν ἐργατικὸν παράγοντα. Ἡ ἰδιορρυθμὸς φύσις τῆς ἐργασίας τῶν σπογγαλιέων γεννᾷ ποικίλα ζητήματα ἀξία προσοχῆς καὶ μελέτης. Ἰδιάζουσαν ὅμως σημασίαν ἔχει κυρίως ἡ ἐργασία τῶν δυτῶν τῆς διὰ σκαφάνδρου σπογγαλιείας, ἥτις καὶ ἔγινεν ἀντικείμενον εἰδικῆς ρυθμίσεως. (2)

1) Ἡ ἀξία τοῦ ἐξαχθέντος σπόγγου κατὰ τὸ 1936 (85.923 χγρ.) ἀνῆλθεν εἰς 62.899.878 δραχμάς.

2) Μέχρι τοῦ 1910, ὅποτε ἐγένετο ὁ πρῶτος περὶ σπογγαλιείας νόμος, ὁ ΓΧΙΖ', τὰ ἔθιμα τῶν σπογγαλιευτικῶν νήσων διῆπον τὰς σχέσεις ἐργασίας ἐν τῇ ἀλιείᾳ τοῦ σπόγγου. Ὁ νόμος οὗτος, μετὰ τῶν ἐκτελεστικῶν του διαταγμάτων (τῆς 13 Ἰαν. καὶ 25 Φεβρ. 1912) καὶ τοῦ ν. 586 τοῦ 1915 (ὅστις ἐπεξέτεινε τὴν σπογγαλιευτικὴν νομοθεσίαν εἰς Κρήτην) ἴσχυσε μέχρι τοῦ 1937, ὅτε ἀντικατεστάθη διὰ τοῦ σημερινοῦ ἰσχύοντος Α.Ν. 560 «περὶ σπογγαλιείας». Ἐν τῇ μεταξὺ εἶχε ψηφισθῆ ὁ ν. 5525 τοῦ 1932, ἐφ' οὗ κατὰ μέγα μέρος ἐβασίσθη ὁ Α. Ν. 560, ἀλλ' ὁ νόμος οὗτος οὐδαμῶς ἐφαρμόσθη. Ὁ νομοθέτης τοῦ ἰσχύοντος νόμου, λαβὼν ὑπ' ὄψιν τὴν κτηθεῖσαν ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ παλαιοῦ νόμου πείραν, περιέλαβεν ἐν αὐτῷ διατάξεις ἐξυτηρητοῦσας τὴν ἐργασίαν καὶ τὴν ἐπιχείρησιν, ὡς θέλομεν ἶδει. Ἄς λεχθῆ ὅμως ἀπὸ τοῦδε, ὅτι τὸσον

Τὰ πλέον ἐνδιαφέροντα ἐκ τῶν ἀνακυπτόντων ζητημάτων ἀφοροῦν εἰς: α) τὴν σύμβασιν ἐργασίας, β) τὸν καθορισμὸν τῆς ἀμοιβῆς καὶ γ) τὴν πρόληψιν καὶ τὴν ἀσφάλισιν τῶν ἀτυχημάτων ἐργασίας.

Κρίνομεν ὅμως σκόπιμον νὰ περιλάβωμεν εἰς τὸ τέλος εἰδικὸν κεφάλαιον ἀναφερόμενον εἰς τὰ μέτρα ἐξυγιάνσεως τῆς παγκοσμίου σπογγοπαραγωγῆς, ἄνευ τῶν ὁποίων ἡ σημερινὴ κατάπτωσις τῆς σπογγαλιείας θὰ βαίνει συνεχῶς ἐντεινομένη πρὸς ζημίαν τοῦ διατιθεμένου κεφαλαίου καὶ τῆς ἀπασχολουμένης ἐργασίας.

I. Ἡ σύμβασις ἐργασίας

Ἡ ρύθμισις τῆς μεταξὺ ἐργοδότη καὶ ἐργάτου σχέσεως ἐν τῇ σπογγαλιείᾳ διεμορφώθη διὰ μέσου τῶν χρόνων ἐθιμικῶς. Ἡ σπογγαλιευτικὴ νομοθεσία ἐβασίσθη ἐν πολλοῖς εἰς τὸ ὑπὸ τῆς συνηθείας διαπλασθὲν σύστημα ἐργασίας.

Ἐργοδότης ἐν τῇ συναπτομένη συμβάσει εἶναι κατὰ κανόνα ὁ κυβερνήτης τοῦ σπογγαλιευτικοῦ πλοίου. Ὑπὸ τὸ πνεῦμα τοῦτο εἶναι διατυπωμένον καὶ τὸ ἄρθρον 16 τοῦ Α. Ν. 560)1937 «περὶ σπογγαλιείας», ὅπερ ὥρισεν ὅτι ὁ μὲν κυβερνήτης παντὸς σπογγαλιευτικοῦ πλοίου διορίζεται ὑπὸ τοῦ ἐκκινήτου ἢ τοῦ νομίμου αὐτοῦ ἀντιπροσώπου, τὸ δὲ λοιπὸν πλήρωμα προσλαμβάνεται ὑπὸ μόνου τοῦ κυβερνήτου ἢ ὑπὸ τούτου καὶ τοῦ ἐφοπλιστοῦ ἀπὸ κοινοῦ.

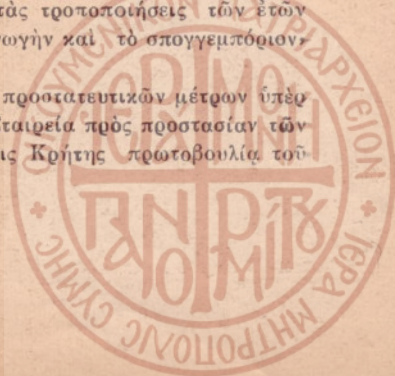
Ἡ διάταξις αὕτη περιλαμβάνει δύο προστατευτικὰ μέτρα: ἀφ' ἐνὸς ἀποκλείει τὴν συναψιν συμβάσεων ὑπὸ τῶν σπογγαλιέων μετὰ ξένων πρὸς τὴν ἐπιχείρησιν προσώπων καὶ ἀφ' ἑτέρου προβλέπει τὴν δυνατότητα συνυπογραφῆς τοῦ σπογγαλιευτικοῦ συμβολαίου ἐκ μέρους τοῦ ἐφοπλιστοῦ. Τὸ πρῶτον μέτρον ἐθεσπίσθη πρὸς ἀποφυγὴν

ὁ παλαιὸς ὅσον καὶ ὁ νέος νόμος ἀφοροῦν ἀποκλειστικῶς τὴν διὰ σαφάνδρων σπογγαλιείαν, ἣτις εἶναι ὁ κατ' ἐξοχὴν τρόπος ἀλίειας τῶν σπόγγων καὶ δὴ παρ' ἡμῖν.

Ἐκ τῶν λοιπῶν σπογγαλιευτικῶν κρατῶν μόνῃ ἡ Ἰταλία ἔχει ἀρτίαν σπογγαλιευτικὴν νομοθεσίαν. Οἱ κατὰ καιροῦς, ἀπὸ τοῦ 1913 καὶ ἐφεξῆς, ἐκδοθέντες νόμοι οἵτινες ἐρρῦθμιζον τὴν σπογγαλιείαν ἐν Δωδεκανήσῳ καὶ Λιβύῃ κεχωρισμένως, ἐκωδικοποιήθησαν μετὰ τροποποιήσεών τινων διὰ τοῦ νόμου 1764 τῆς 12 Ἀπριλίου, 1937, ὅστις, δημοσιευθεὶς κατ' Ὀκτώβριον 1937 καὶ τεθεὶς εἰς ἐφαρμογὴν ἀπὸ τοῦ τρέχοντος ἔτους, διέπει τὴν Λιβύην καὶ τὴν Δωδεκάνησον καὶ ἀφορᾷ πάντας τοὺς τρόπους ἀλίειας τοῦ σπόγγου.

Εἰς τὰ ἄλλα κράτη—Τουρκίαν, Αἴγυπτον, Ἡνωμένας Πολιτείας τῆς Ἀμερικῆς κλπ.—δὲν ὑπάρχει εἰδικὴ ὑπὲρ τῶν σπογγαλιέων προστατευτικὴ νομοθεσία, τὸ δὲ τυνησιακὸν διάταγμα τῆς 17-7-1906 (ὡς ἰσχύει μετὰ τὰς τροποποιήσεις τῶν ἐτῶν 1914, 1927, καὶ 1936) ρυθμίζει μόνον τὴν σπογγοπαραγωγὴν καὶ τὸ σπογγεμπόριον, οὐχὶ δὲ καὶ τὰς εἰδικὰς συνθήκας τῆς ἐργασίας.

Ἐνταῦθα δεόν νὰ σημειωθῇ ὅτι εἰς τὴν λήψιν προστατευτικῶν μέτρων ὑπὲρ τῶν σπογγαλιέων μεγάλως συνετέλεσεν ἡ Διεθνὴς Ἐταιρεία πρὸς προστασίαν τῶν σπογγαλιέων, ἣτις ἰδρύθη πρὸ τοῦ πολέμου ἐν Χανίοις Κρήτης πρωτοβουλία τοῦ ρωσσοπολωνοῦ καθηγητοῦ Καρόλου Φλέγελ.

έκμεταλλεύσεως τῶν σπογγαλιέων ἐκ μέρους τρίτων (ξενοδόχων, παντοπωλῶν κλπ), οἵτινες, συμβαλλόμενοι μετ' αὐτῶν καὶ παρέχοντες προκαταβολὰς ἐπὶ τῆς ἀμοιβῆς εἰς εἶδη καὶ ἀμφιβόλου ἀξίας ὑπηρεσίας, ἐξεχώρουν βραδύτερον τὰ δικαιώματά των εἰς τοὺς τελικῶς προσλαμβάνοντας τὸ πλήρωμα ἐφοπλιστᾶς ἢ πλοιάρχους. Τὸ ἕτερον μέτρον ἐλήφθη λόγῳ τῆς σκοπιμότητος, ὅπως δεσμεύωνται δι' ἀμοιβαίων ὑποχρεώσεων ὁ ἐφοπλιστὴς καὶ τὸ πλήρωμα, καθότι κατὰ τὸ διαμορφωθὲν σύστημα ἐπιχειρηματίας εἶναι συνήθως οὐχὶ ὁ κυβερνήτης τοῦ σπογγαλιευτικοῦ πλοίου, ἀλλ' ὁ χρηματοδότης—ἐκκινητής.

Τὰ παρέχοντα τὴν ἐργασίαν των πρόσωπα εἰς τὰ σπογγαλιευτικὰ πλοῖα πρέπει νὰ εἶναι "Ἕλληνες πολῖται ¹⁾, ἀπογεγραμμένοι ἐργάται θαλάσσης, ἐφωδιασμένοι δι' εἰδικῶν διπλωμάτων ἱκανότητος, προκειμένου δὲ περὶ κυβερνητῶν, ἐπιτηρητῶν καὶ δυτῶν, καὶ διὰ τῶν προβλεπομένων πτυχίων ἐιδικότητος.

Ὁ νόμος ἐπιβάλλει ὠρισμένον τύπον συμβάσεως μόνον προκειμένου περὶ τῶν δυτῶν, ἀναγράφων ὅτι ἢ μετὰ τούτων συμφωνία δέον, ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος (ἄρθρ. 17), νὰ περιβληθῇ τὸν τύπον τοῦ συμβολαιογραφικοῦ ἐγγράφου ²⁾, καταρτιζομένου ἐν τῷ λιμενικῷ καταστήματι παρουσίας καὶ τῆς ναυτικῆς ἀρχῆς πρὸς μεγαλειτέραν ἐγύρησιν. Ἐν τῷ συμφῶνῳ περιλαμβάνονται οἱ ὅροι, ὑφ' οὓς θὰ παρασχεθῇ ἡ ἐργασία, ἀπαραιτήτως ὅμως οἱ ἀφορῶντες τὴν ἀμοιβήν, τὴν προκαταβολὴν καὶ τὸν τρόπον τῆς πληρωμῆς αὐτῆς.

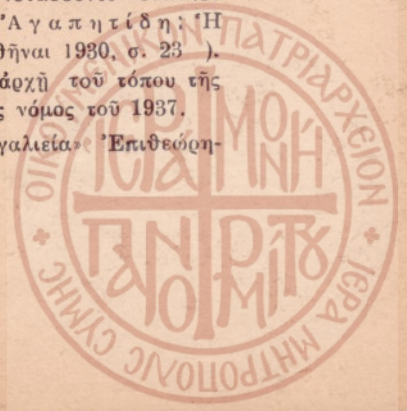
Ἡ μεσολάβησις συμβολαιογράφου γίνεται πρόξενος δαπάνης, ἣτις θὰ ἠδύνατο νὰ ἀποφευχθῇ, χωρὶς νὰ ἐλαττωθοῦν αἱ ἐγγυήσεις, ἐὰν τὰ σύμφωνα κατηρτίζοντο ἐνώπιον μόνον τοῦ λιμενάρχου. ³⁾ Οὗτος καὶ σήμερον, κατὰ τὸν νόμον, ὄχι μόνον παρίσταται κατὰ τὴν σύναψιν τῆς συμβάσεως, ἀλλὰ συνυπογράφει καὶ παραλαμβάνει τὰ ναυτικά φυλλάδια τῶν συμβληθέντων δυτῶν, εἰς τρόπον ὥστε δὲν ὑπάρχει οὐσιαστικῶς κίνδυνος καταρτίσεως νέου συμβολαίου μεθ' ἐτέρου ἐργοδότη.

Ἡμφισβητήθη ὑπὸ τινῶν ἡ νομικὴ φύσις τῆς μετὰ τοῦ δύτου συμβάσεως τοῦ ἐφοπλιστοῦ ἢ τοῦ κυβερνήτου. Ὁ ἰδιάζων τρόπος τοῦ καθορισμοῦ τῆς ἀμοιβῆς (συμμετοχὴ εἰς τὰ κέρδη, ποσοστὸν ἐπὶ τοῦ προϊόντος τῆς ἐργασίας) ἔδωκεν ἀφορμὴν νὰ χαρακτηρισθῇ πολ-

1) Ἐξαίρεσις μόνον γίνεται διὰ τοὺς "Ἕλληνας τὸ γένος ὑπηκόους ξένων κρατῶν, οἵτινες ἐπιτρέπεται νὰ ναυτολογοῦνται ἐπὶ ἑλληνικῶν σπογγαλιευτικῶν πλοίων. Ἡ διάταξις αὕτη ἀφορᾷ συγκεκριμένως τοὺς Δωδεκανησίους σπογγαλιεῖς.

2) Τὸ συμβολαιογραφικὸν ἐγγραφοῦν ὡς τύπος συνάψεως συμφωνίας περὶ προσλήψεως τῶν δυτῶν, καθιερώθη παρ' ἡμῖν ἀπὸ τοῦ 1910 (ἄρθρ. 11 ν. ΓΧΙΖ). Ἐν Δωδεκανήσῳ ἀπὸ τοῦ 1885 τὰ συμβόλαια τῶν σπογγαλιέων συντάσσοντο ἐνώπιον τοῦ χρέη συμβολαιογράφου ἐκτελοῦντος δημάρχου (ὄρα Σ. Ἐργασιὰς τῆς Σύμης ἀπὸ δημοσιονομικῆς καὶ δημογραφικῆς ἀπόψεως. Ἀθῆναι 1930, σ. 23). Ἀπὸ τοῦ 1927 ὅμως ταῦτα καταρτίζονται παρὰ τῇ λιμενικῇ ἀρχῇ τοῦ τόπου τῆς ἐπιβίσεως. Τὸ σύστημα τοῦτο διετήρησε καὶ ὁ νέος ἰταλικὸς νόμος τοῦ 1937.

3) Ἴδὲ καὶ Ἐκθεσίον. Ν Τσε ν ε μ π ἦ «Ἡ ἑλληνικὴ σπογγαλιεῖα». Ἐπιθεώρησις Ἐμπορικοῦ Ναυτικοῦ, Μάρτιος—Μαῖος 1938 σ. 223.

λάκις ή σύμβασις αὕτη ὡς ἑταιρική. Πολλάκις, πράγματι, ἐδόθη ρη-
τῶς ὁ χαρακτηρισμός τῆς συμβάσεως ὡς ἑταιρείας εἰς τὰ ἐνώπιον
τῶν συμβολαιογράφων συντασσόμενα συμβόλαια. Κατά τὴν ἄρχου-
σαν ὁμῶς ἐν τῇ νομικῇ ἐπιστήμῃ γνώμῃ, ὁ χαρακτήρ μιᾶς συμβάσεως
ὡς μισθωτικῆς δὲν ἀλλοιοῦται ἐκ τοῦ τρόπου, καθ' ὃν καθορίζεται ἡ
ἀμοιβή τοῦ παρέχοντος τὴν ἐργασίαν (1). Ὅσακις εἰς ἀντιστάθμισμα
τῆς ἐργασίας συμφωνεῖται συμμετοχὴ εἰς τὰ κέρδη τῆς ἐπιχειρήσεως
εὐρισκόμεθα ἀναμφιβόλως πρὸ συμβάσεως μισθώσεως ἐργασίας
(ὄρα καὶ ἄρθρ. 307 καὶ 311 τοῦ Ἐνοχικοῦ Δικαίου τοῦ Σχεδίου Ἀστι-
κοῦ Κώδικος). Ἀλλὰ καὶ ὅταν ἀντὶ ἀμοιβῆς παρέχεται ποσοστὸν—
εἰς εἶδος ἢ εἰς χρῆμα—τοῦ προϊόντος, ὅπερ παρήγαγεν ἡ ἐργασία
τοῦ μισθωτοῦ, ἡ σύμβασις δὲν καθίσταται ἑταιρική διότι ἔλλειπει τὸ
animus contrahendae societatis.

Ἡ ἐργασία τοῦ δύτου, ὁπωσδήποτε καὶ ἂν ἀμείβεται εἶναι
ἐξηρητημένη ἐργασία—σύμβασις μισθώσεως—καθ' ὅσον πλὴν, τῆς οἰ-
κονομικῆς ἐξαρτήσεως ὑπάρχει καὶ νομικὴ τοιαύτη, ἀφοῦ ὁ δύτης
ὀποχρεοῦται νὰ συμμορφοῦται πρὸς τὰς διαταγὰς καὶ ὁδηγίας τοῦ
πρὸς ὃν παρέχεται ἡ ἐργασία ἢ τοῦ ἐκπροσώπου αὐτοῦ (2).

Ὁ χαρακτηρισμός τῆς σχέσεως ὡς ἑταιρείας θὰ εἶχε ὡς συνέ-
πειαν, πλὴν τῶν ἄλλων, καὶ τὴν δυσχέριαν λήψεως ἐξαιρετικῶν προ-
στατευτικῶν μέτρων ὑπὲρ τῶν δυτῶν—ἐταίρων ἔναντι τοῦ συνεταί-
ρου των κυβερνήτου (3). Ὡσαύτως δὲν θὰ εἶχον ἐπὶ τῶν δυτῶν ἐφαρ-
μογὴν οἱ νόμοι ἐπὶ τῶν ἀτυχημάτων ἐργασίας (ἄρθρ. 1 β.δ. 24-7-1920).

Ὁρθῶς, ὅθεν, ὁ νόμος 560 χαρακτηρίζει τὴν μετὰ δύτου συμφω-
νίαν ὡς σύμβασιν ἐργασίας (ἄρθρ. 17), καίτοι καθιεροῖ ὡς μόνον τρό-
πον ἀμοιβῆς ἐκεῖνον (ποσοστὸν ἐπὶ τοῦ προϊόντος), ὅστις ἤγαγεν εἰς
τὴν σκέψιν ὅτι ἡ σύμβασις εἶναι ἑταιρική. Ὁ αὐτὸς νόμος, ἄλλωστε,
ἔχει μόνον ἀναγνωρίζει εἰς τὸν κυβερνήτην δικαίωμα παροχῆς ὁδη-
γιῶν καὶ διαταγῶν, ἀλλὰ καὶ τιμωρεῖ ὡς ἔνοχον λιποταξίας τὸν
ἄνευ ἀδείας αὐτοῦ ἐγκαταλιπόντα τὸ πλοῖον δύτην (ἄρθρον 51) (4).

II. Ἡ ἀμοιβὴ τῆς ἐργασίας.

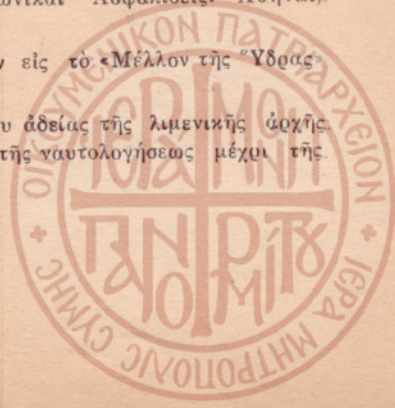
Οἱ σπογγαλιευτικοὶ νόμοι καθορίζουν λεπτομερῶς τοὺς δρους
παροχῆς τῆς ἐργασίας τῶν δυτῶν καὶ συνεπῶς ἐλάχιστα ζητήματα
ἀπομένουν νὰ ρυθμισθοῦν διὰ τοῦ συναπτομένου συμβολαίου. Με-

1) P. Van Wetter (Μετάφρασις Ν. Γιαννουλάτου) Ἐνοχικὸν Δίκαιον § 421
II (Ἔκδοσις 1935, συγχρονισθεῖσα ὑπὸ Ἀρ. Γιαννακοπούλου).

2) Ὁ α Χ ρ. Ἀ γ α λ λ ο π ο ὄ λ ο υ : Αἱ Κοινωνικαὶ Ἀσφαλίσεις. Ἀθήναι,
1936, σελ. 22—24.

3) Ἴδε καὶ ἄρθρον Π. Καλλιγᾶ, δημοσιευθὲν εἰς τὸ «Μέλλον τῆς Ὑδρας»
τοῦ μηνὸς Ἀπριλίου 1934.

4) Εἰς τὴν Ἰταλίαν μάλιστα ἀπαγορεύεται ἡ ἄνευ ἀδείας τῆς λιμενικῆς ἀρχῆς
ἀπομάκρυνσις τῶν ναυτολογηθέντων ἀπὸ τοῦ λιμένος τῆς ναυτολογήσεως μέχρι τῆς
ἡμέρας τῆς ἐπιβιάσεως εἰς τὸ πλοῖον.

ταξύ τούτων τὴν σπουδαιότεραν σημασίαν ἔχει ὁ καθορισμὸς τῆς ἀμοιβῆς.

Ἡ ἀμοιβὴ τῆς ἐργασίας εἶναι δυνατὸν νὰ ὀρισθῇ κατὰ τέσσαρας διαφόρους τρόπους, ἤτοι : α) κατὰ μῆνα, β) κατὰ σπογγαλιευτικὴν περίοδον, γ) ὑπὸ μορφὴν συμμετοχῆς εἰς τὰ κέρδη τῆς ἐπιχειρήσεως καὶ δ) εἰς ποσοστὸν—εἰς εἶδος ἢ χρῆμα—ἐπὶ τῶν ἀλιευθέντων ὑπὸ τοῦ δύτου σπόγγων (κοινῶς κοπέλλι).

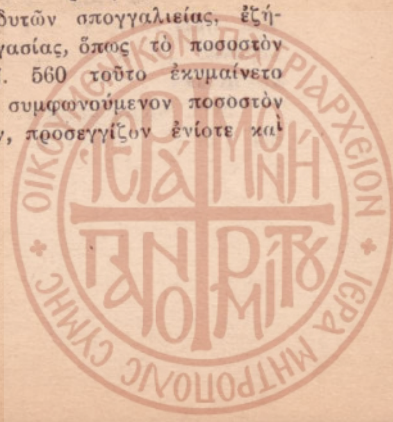
Τόσον παρ' ἡμῖν ὅσον καὶ ἀλλαχοῦ ἐπεκράτησαν τὰ δύο τελευταῖα συστήματα ἀμοιβῆς (1). Ἐπειδὴ ὅμως τὸ τρίτον σύστημα ἐμφανίζει πολλὰ μειονεκτήματα—ἀφοῦ ἡ διαπίστωσις περὶ ὑπάρξεως κερδῶν, εἰς ἃ θὰ συμμετάσχουν οἱ δύται, προϋποθέτει ἔλεγχον τῆς ὀργάνωσεως καὶ τῆς διαχειρίσεως τῆς ἐπιχειρήσεως—ὁ νόμος 560 καθώρισε ὡς γενικὸν σύστημα ἀμοιβῆς τὸ τελευταῖον, ὅπου ἡ ἐπιδειχθεῖσα ἱκανότης καὶ ἀπόδοσις τῆς ἐργασίας τῶν δυτῶν εἶναι τὸ μόνον μέτρον τῶν ἀπολαυτῶν αὐτῶν. Πάντως ὅμως, ὁ ἀρμόδιος ὑπουργὸς δύναται νὰ προκαλέσῃ διάταγμα περὶ καθορισμοῦ τῆς ἀμοιβῆς καθ' ἕτερον τρόπον ὡς καὶ περὶ θεσπίσεως τῶν ἐλαχίστων ὀρίων αὐτῆς.

Ὁ ἡμέτερος νόμος, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸν ἰταλικόν, ἀναγράφει καὶ τὰ κατώτατα ὄρια τῶν ποσοστῶν τῶν δυτῶν ἐπὶ τοῦ ἀλιευθέντος προϊόντος, ὀρίζων αὐτὰ εἰς 26 ο)ο διὰ τοὺς ἐργαζομένους εἰς βᾶθη μέχρι 18 ὄργυιων καὶ εἰς 28 ο)ο διὰ τοὺς ἐργαζομένους εἰς μεγαλύτερα βᾶθη. Τὰ ποσοστὰ ταῦτα δὲν εἶναι, ὅσον φαίνονται, μικρά (*), ἀν ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ἡ πλημμυελὴς οἰκονομικὴ ὀργάνωσις τῶν σπογγαλιευτικῶν ἐπιχειρήσεων, τὰ πολλακίς λίαν ὑψηλὰ τέλη ἀδειῶν σπογγαλιείας καὶ τὰ διὰ τὴν διατροφήν, τὰς ἀποζημιώσεις καὶ τὴν ἀσφάλισιν τῶν δυτῶν βάρη τῶν ἐργοδοτῶν.

Κατ' ἐπικρατήσασαν παλαιὰν συνήθειαν αἱ ἀμοιβαί, τόσον τῶν δυτῶν ὅσον καὶ τοῦ λοιποῦ πληρώματος, προκαταβάλλονται. Βεβαίως εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς συμμετοχῆς εἰς τὰ κέρδη καὶ τοῦ ποσοστοῦ ἐπὶ τοῦ προϊόντος εἶναι κατ' ἀρχὴν ἀδύνατος ὁ ἐκ τῶν προτέρων καθορισμὸς τῆς ἀμοιβῆς καὶ συνεπῶς ἡ ἐπακριβῆς προκαταβολὴ αὐτῆς. Ἄλλ' ἡ ἱκανότης ἐκάστου δύτου εἶναι γνωστὴ εἰς τοὺς κύ-

1) Καὶ τοὺς τέσσαρας τρόπους ἀμοιβῆς προέβλεπεν τὸ ἰταλικὸν διάτ. τοῦ 1927. Ὁ τελευταῖος ὅμως ἰταλικὸς νόμος τοῦ 1937 περιέλαβε κυρίως εἰπεῖν τοὺς δύο τελευταίους, ἀλλὰ συνεδύασε τὸ τρίτον σύστημα πρὸς τὸ πρῶτον, ὀρίσας ὅτι ἡ μηνιαία ἀμοιβὴ συμφωνεῖται μετὰ ἢ ἀνευ συμμετοχῆς εἰς τὰ κέρδη. Ἐν περιπτώσει συμφωνίας περὶ συμμετοχῆς εἰς τὰ κέρδη, ὁ νόμος παρέχει τὸ δικαίωμα εἰς τοὺς δύτας νὰ λαμβάνουν γνώσιν ὡς πρὸς τὴν ὀργάνωσιν καὶ τὴν διαχείρισιν τῆς ἐπιχειρήσεως καὶ μέρος εἰς τὰς διαπραγματεύσεις πωλήσεως τοῦ προϊόντος. Ἡ δυσχέρεια ὅμως πρὸς πραγματοποιήσιν τῶν παρεχομένων τούτων δικαιωμάτων εἶναι πρόδηλος.

2) Ὁ κατὰ τὸ 1936 ἰδρυθεὶς ἐν Πειραιεὶ Σύνδεσμος δυτῶν σπογγαλιείας, ἐξήτησε, δι' ὑπομνήματός του πρὸς τὸ Ὑφυπουργεῖον Ἐργασίας, ὅπως τὸ ποσοστὸν ἀνέρχεται εἰς 33 ο)ο. Σημειωτέον ὅμως ὅτι πρὸ τοῦ Α. Ν. 560 τοῦτο ἐκυμαίνεται περίξ τῶν 25 ο)ο. Εἰς Δωδεκάνησον καὶ Ἀμερικὴν τὸ συμφωνούμενον ποσοστὸν ποικίλλει μεγάλως, ἀναλόγως τῆς ἱκανότητος τῶν δυτῶν, προσεγγίζον ἐνίοτε καὶ τὸ 50 ο)ο τῆς τιμῆς τοῦ ἀλιευμένου προϊόντος.

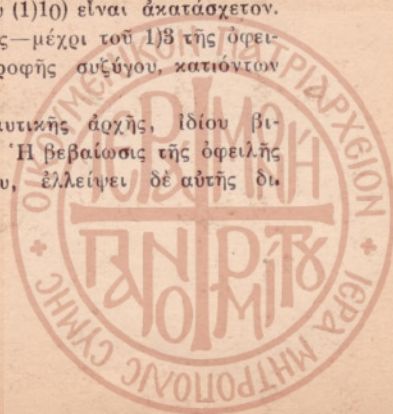
κλους τῶν ἐργοδοτῶν ἢ τῶν ἐκπροσώπων των καὶ διὰ τοῦτο ὁ μεταξὺ αὐτῶν συναγωνισμὸς πρὸς ἔγκαιρον πρόσληψιν τῶν ἱκανωτέρων ἀναβιβάζει τὰς προκαταβολὰς εἰς ὕψη ὑπερβαίνοντα πολλάκις τὰ ποσά, ἅτινα μετὰ τὴν ἐκκαθάρισιν ὑπολογίζονται ὡς ἀναλογούντα εἰς τοὺς δύτας

Τὸ σύστημα τῶν προκαταβολῶν εἶναι ὀλέθριον διὰ τε τοὺς δύτας καὶ τοὺς ἐφοπλιστάς. Οἱ δῦται, προεισπράττοντες καὶ κατὰ κανόνα κατασπαταλῶντες ἀλογίστως τὸ σύνολον τῆς ἀμοιβῆς των πρὸ τῆς ἀναχωρήσεως των διὰ τὴν ἐργασίαν, ἀφίνουν τὰς οικογενεῖας των ἄνευ χρημάτων κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ταξιδίου, ἐπιστρέφοντες δὲ αὐξάνουν τὰ ποσά τῶν ἀντιοικονομικῶν μικροδανείων, ἅτινα συνήψαν αἱ οικογένειαι των ἐν τῷ μεταξὺ. Τοῦτο συνεχίζεται μέχρι οὗ ἐκμισθώσουν τὴν ἐργασίαν των διὰ νέον σπογγαλιευτικὸν ταξίδιον, ἐκ τῶν νέων δὲ προκαταβολῶν θὰ πληρώσουν τὰ χρέη των πρὸς τοὺς διαφόρους δανειστάς καὶ πολλάκις πρὸς τὸν τέως ἐργοδότην των, διότι ἐκ τῆς ἐκκαθαρίσεως οὐχὶ σπανίως προκύπτει ὅτι προεισέπραξαν πλεονα τῶν ὧσων ἐδικαιοῦντο. Ἀλλὰ καὶ οἱ ἐργοδοταί, προκαταβάλλοντες τὴν ἀμοιβήν, δὲν ἔχουν ἐγγυήσεις περὶ παροχῆς τῆς ἐργασίας ἐκ μέρους τῶν δυτῶν μέχρι τέλους τοῦ ταξιδίου ὡς ἐκ τῶν ἐνδεχομένων περιπτώσεων ἀποδράσεως, ἀτυχήματος, ἀσθeneίας καὶ θανάτου αὐτῶν. Καὶ ἂν ὅμως παρσχεθῇ ἡ ἐργασία μέχρι τέλους τῆς σπογγαλιευτικῆς περιόδου, οὐχὶ σπανίως, ὡς ἐλέχθη, οἱ δῦται παρσμένουν ὀφειλέται τῆς ἐπιχειρήσεως, ἥτις οὕτω διατηρεῖ ἀξιώσεις ἔναντι τοῦ παλαιοῦ τῆς προσωπικοῦ!

Αἱ νομοθεσίαι προσεπάθησαν νὰ ἀμβλύνουν τὰς δυσχερείας αὐτὰς διὰ διαφόρων μέτρων. Ταῦτα συνίστανται ἀφ' ἑνὸς εἰς τὸν καθορισμὸν ἀνωτάτου ὀρίου προκαταβαλλομένου ποσοῦ (ὑπερ ἐν Ἑλλάδι ὠρίσθη εἰς 30.000 δρ.) ἢ τρόπου τμηματικῆς πληρωμῆς τῆς προκαταβολῆς (ὡς ἐν Ἰταλίᾳ) (1) καὶ ἀφ' ἑτέρου εἰς τὴν μέριμναν περὶ ἀσφαλούς εἰσπράξεως τῶν ὀφειλῶν τῶν δυτῶν πρὸς τοὺς τέως ἐργοδότας των, διὰ τῆς ἀναγνωρίσεως τῶν χρεῶν τούτων ὡς προνομιούχων, πληρωτέων ἐκ τῆς προκαταβολῆς τοῦ ἐπομένου σπογγαλιευτικοῦ ταξιδίου (ἄρθρ. 19 Α. Ν. 560 καὶ ἄρθρ. 41 τοῦ Ἰταλικοῦ νόμου 1764|1937) (2).

1) Εἰς τὴν Ἰταλίαν ὁ νέος νόμος διετήρησε τὸ σύστημα τῆς τμηματικῆς καταβολῆς τῆς συμφωνηθείσης προκαταβολῆς τοῦ παλαιότερου νόμου 175 τοῦ 1927. Κατ' αὐτό, τὰ 4)10 τῆς προκαταβολῆς λαμβάνει κατὰ δόσεις ὁ δῦτης μέχρι τῆς ἀναχωρήσεώς του διὰ τὴν ἐργασίαν, ἐκ δὲ τῶν ὑπολοίπων τὸ ἥμισυ καταβάλλεται εἰς τὴν οικογενεῖάν του κατὰ τὸ θέρος μερίμνη τῆς οἰκείας λιμενικῆς ἀρχῆς καὶ τὸ ἕτερον ἥμισυ (τὰ τελευταῖα 2)10) εἰς τὸν δῦτην, ὅταν ἐπιστρέψῃ ἐκ τοῦ ταξιδίου του κατὰ τὴν ἐκκαθάρισιν τοῦ λ)σμοῦ του. Ἐκ τῶν 2)10 τούτων τὸ ἥμισυ (1)10) εἶναι ἀκατάσχετον. Παρ' ἡμῖν ἐπιτρέπεται ἡ κατάσχεσις—ὡς καὶ ἡ ἐκχώρησις—μέχρι τοῦ 1)3 τῆς ὀφειλομένης προκαταβολῆς, ἀλλὰ μόνον λόγῳ νομίμου διατροφῆς συζύγου, κατιόντων καὶ ἀνιόντων.

2) Ὁ νόμος οὗτος ἐπιβάλλει τὴν τήρησιν, ὑπὸ τῆς ναυτικῆς ἀρχῆς, ἰδίου βιβλίου σπογγαλιεῶν ὀφειλετῶν πρὸς τοὺς πλοίαρχους των. Ἡ βεβαίωσις τῆς ὀφειλῆς γίνεται διὰ δηλώσεως ἀποδοχῆς ἐκ μέρους τοῦ ὀφειλέτου. Ἐλλείπει δὲ αὐτῆς δι.

Ἐν τῇ πράξει ὁμως σπανίως τηροῦνται αἱ διατάξεις αὗται. Οὕτω παρ' ἡμῖν μὲν τὸ ἀνώτατον ὄριον τῶν 30.000 δρχ. δὲν ἐτηρήθη κατὰ τὸ τρέχον σπογγαλιευτικὸν ἔτος, ὅτε διὰ πρώτην φοράν ἐφηρμόσθη ἡ σχετικὴ διάταξις, ἐν Ἰταλίᾳ δὲ δηλοῦνται συνήθως ὡς συμφωνηθεῖσαι προκαταβολαὶ μικρότερα ποσὰ τῶν πράγματι παρεχομένων ἐπὶ τῷ σκοπῷ, ὅπως τὰ καθοριζόμενα ποσοστὰ διὰ τὴν ἐξόφλησιν τῶν πρὸς τοὺς τέως ἐργοδότας προνομιούχων χρεῶν καὶ τὰ κατασχέσιμα ποσοστὰ τῆς προκαταβολῆς ἀντιπροσωπεύουν ὅσον τὸ δυνατόν μικρότερα ποσὰ. Τέλος, μὴ ὑπαρχούσης σχετικῆς συμβάσεως μεταξὺ τῶν σπογγαλιευτικῶν χωρῶν, ἡ δυνατότης ναυτολογήσεως εἰς διαφόρου ἐκάστοτε σημαίας πλοῖα ματαιοῖ τὴν εἴσπραξιν τῶν προνομιούχων ὀφειλῶν τῶν δυτῶν, οἵτινες, ὡς γνωστόν, οὐδεμίαν περιουσίαν κέκτηνται δι' ἱκανοποίησιν τῶν πρὸς οὓς τὰ χρέη των ἐργοδοτῶν.

Ἡ ἔναρξις τῆς χορηγήσεως προκαταβολῶν λαμβάνει χώραν κατὰ τὸν νόμον μετὰ τὴν ναυτολόγησιν τοῦ δύτου, τοῦτο δὲ πρὸς ἀποφυγὴν ἀναλήψεως ἐκ μέρους τῶν δυτῶν νέων ὑποχρεώσεων ἔναντι ἐτέρων σπογγαλιευτικῶν ἐπιχειρήσεων. Ἄλλ' εἰς τοιαύτην περίπτωσηί τιμωρεῖται αὐστηρῶς (ἄρθρ. 52 Α. Ν. 560) καὶ ὁ κυβερνήτης ὁ ἐν γνώσει προσλαμβάνων ἤδη ναυτολογημένον δύτην ἢ ἔτερον ναυτεργάτην σπογγαλιείας.

Πρὸς ἀποφυγὴν καταχρήσεων εἰς βάρος τῶν δυτῶν, κατὰ μὲν τὴν περίοδον τῆς ἐργασίας λαμβάνεται μέρμινα διὰ τὴν τακτικὴν καταχώρησιν εἰς βιβλία τῶν ἀλιευομένων, συσκευαζομένων καὶ ζυγιζομένων σπόγγων, χωριστὰ δι' ἕκαστον δύτην (ἄρθρ. 27), μετὰ τὸ τέλος δὲ τοῦ ταξιδίου παρέχονται ἐγγυήσεις διὰ τὴν ὁμαλὴν καὶ δικαίαν ἐκκαθάρισιν τῆς ἀμοιβῆς αὐτῶν (ἄρθρ. 20).

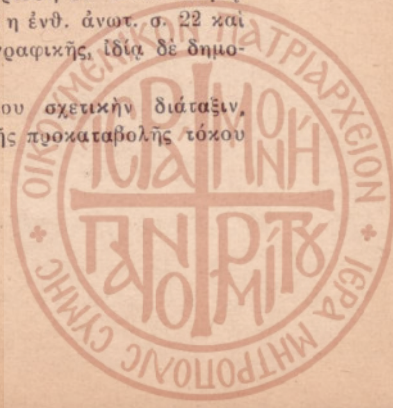
Ἐάν ὁ ἀλιευθεὶς σπόγγος δὲν πωληθῇ ἐντὸς διμήνου ἀπὸ τῆς λήξεως τῆς σπογγαλιευτικῆς περιόδου, ἕκαστος δύτης δικαιούται νὰ λάβῃ εἰς εἶδος τὴν ἀναλογοῦσαν εἰς αὐτὸν μερίδα σπόγγων (ἄρθρ. 21). Δοθείσης ὁμως τῆς ἀπειρίας τῶν δυτῶν ὡς πρὸς τὴν ἐν γένει ἀγορὰν τῶν σπόγγων, θὰ ἦτο προτιμότερον νὰ δίδεται εἰς αὐτοὺς, μερίμνη τῆς λιμενικῆς ἀρχῆς, τὸ ποσοστὸν εἰς χρῆμα ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἀγοραίας τιμῆς τῶν σπόγγων.

Κατὰ τὴν ἐκκαθάρισιν τῆς ἀμοιβῆς ἐπιτρέπεται νὰ προστίθενται εἰς τὸ ἐντὸς τῶν νομίμων ὀρίων χορηγηθὲν ποσὸν προκαταβολῆς μόνον οἱ νόμιμοι τόκοι (1) οἱ ἀναλογοῦντες εἰς τὸ ἥμισυ τοῦ διαρρέυσαντος χρονικοῦ διαστήματος. Συνεπῶς, ὄχι μόνον αἱ κατὰ πα-

ἀποφάσεως διαιτητικῆς ἐπιτροπῆς.

Τὸ προνόμιον τῶν σπογγαλιευτικῶν χρεῶν εἶχεν ἀναγνωρισθῆ ἐν Δωδεκανήσῳ δι' εἰδικῶν κανονισμῶν ἀπὸ τοῦ 1885 (Ἴδε Σ. Ἄ γ α π η τ ῖ δ η ἐνθ. ἀνωτ. σ. 22 καὶ Ν. Π ι ζ ἄ ν ι α Ἡ Κάλυμνος ἀπὸ πλουτολογικῆς, δημογραφικῆς, ἰδία δὲ δημοσιονομικῆς ἀπόψεως. 1935 σ 32).

1) Εἰς τὴν Ἰταλίαν ἀντιθέτως μὴ περιέχοντος τοῦ νόμου σχετικῆν διάταξιν, ἔχει πλήρη ἰσχὺν ἡ ἀγραφὸς συνήθεια τοῦ ὑπολογισμοῦ ἐπὶ τῆς προκαταβολῆς τόκου ἐξ 25 ο)ο δι' ἐκάστην σπογγαλιευτικὴν περίοδον.

ράβασιν τοῦ ἀνωτάτου ὀρίου χορηγηθεῖσαι προκαταβολαί δὲν ἀναγνωρίζονται κατὰ τὴν ἐκκαθάρισιν, ἀλλ' οὐδὲ τὰ πέραν τῆς διατροφῆς χορηγηθέντα εἶδη πρὸς κατανάλωσιν κατὰ τὸ ταξιδίον (ὡς π. χ. καπνός). Ἀπὸ τῆς πλευρᾶς ὁμῶς τῆς ἀξίας τοῦ προϊόντος, νομίζομεν ὅτι κατὰ τοὺς ὑπολογισμοὺς τῆς ἐκκαθαρίσεως τῆς ἀμοιβῆς τῶν δυτῶν δεόν νὰ λαμβάνηται ἡ πραγματοποιηθεῖσα τιμή, δηλ. ἡ προκύπτουσα μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τῶν διαφόρων ἐκπτώσεων ἐπὶ τῆς ὀνομαστικῆς τιμῆς.

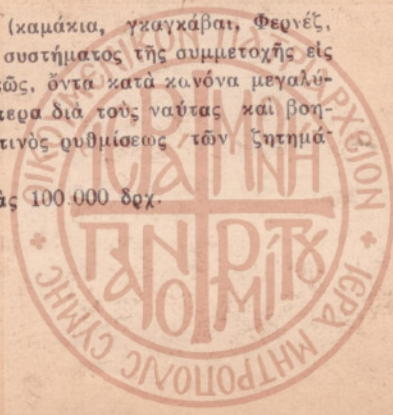
Τὰ ἐκτεθέντα μειονεκτήματα τοῦ συστήματος τῶν προκαταβολῶν συνηγοροῦν ὑπὲρ τῆς μεταβολῆς τοῦ ἐφαρμοζομένου τρόπου ἀμοιβῆς. Ἀπὸ τῆς ἀπόψεως ταύτης σκοπιμωτέρα φαίνεται ἡ καθιέρωσις μικτοῦ τινος συστήματος ἀμοιβῆς, καθ' ὃ, πλὴν ἐνὸς παγίου μηνιαίου μισθοῦ καταβαλλομένου ἐπὶ πλῆρες δωδεκάμηνον, οἱ δῦται θὰ ἔχουν δικαίωμα πρὸς ἀπόληψιν ποσοστοῦ τινος ἐπὶ τῆς τιμῆς τοῦ παρ' αὐτῶν ἀλιευθέντος προϊόντος κατὰ τὴν ἐκκαθάρισιν ἐκάστου σπογγαλιευτικοῦ ταξιδίου. Τὸ σύστημα τοῦτο εἶναι πρακτικώτερον καὶ προτιμότερον τοῦ συστήματος τῆς συμμετοχῆς εἰς τὰ κέρδη, ὅπερ προὔποθετεῖ ἔλεγχον τῶν δαπανῶν τῆς ἐπιχειρήσεως, τῆς πωλήσεως τοῦ προϊόντος καὶ τῶν κερδῶν, ὅστις ἔλεγχος ὅπωςδήποτε θὰ ἐδημιούργει ἀντιδικίαν. ⁽¹⁾

Αἱ κατὰ θερινὴν σπογγαλιευτικὴν περιόδον ἀμοιβαί τῶν δυτῶν ἀνέρχονται πολλάκις εἰς μεγάλα ὕψη. Προπολεμικῶς ἐκυμαίνοντο μετὰξὺ τῶν 3.000—4.000 χρυσῶν δραχμῶν. Σήμερον αὐταὶ κυμαίνονται ἀπὸ 10—70 χιλ. δρχ., μὲ μέσον ὄρον τὰς 35—40 χιλ. διὰ τοὺς ἐξεσηκημένους δύτας καὶ τὰς 12.000 δρχ. διὰ τοὺς δοκίμους. Συγκρίνοντες τὰς σημερινὰς ἀμοιβὰς πρὸς τὰς πρὸ τῆς κρίσεως ⁽²⁾ παρεχομένας, παρατηροῦμεν ὅτι αὐταὶ ὄχι μόνον πραγματικῶς ἀλλὰ καὶ ὀνομαστικῶς ἐμειώθησαν. Ἡ μείωσις αὕτη εἶναι ἄμεσος συνέπεια τῆς, λόγῳ τῆς μικρᾶς παραγωγῆς σπόγγων, ἐλαττώσεως τῶν κερδῶν τῶν σπογγαλιευτικῶν ἐπιχειρήσεων.

Οἱ λοιποὶ ναυτεργάται τῶν σπογγαλιευτικῶν πλοίων διατελοῦν, κατ' ἀρχὴν, ὑφ' ἧς συνθήκας οἱ ἐν γένει ἐργάται θαλάσσης οἱ παρέχοντες τὴν ἐργασίαν αὐτῶν εἰς ἴστιοφόρα καὶ μηχανοκίνητα πλοῖα. Διὰ τοῦτο δὲ καὶ ὁ νόμος 560 (ἄρθρ. 17) ἐν τῷ καθορισμῷ τῆς ἀμοιβῆς τῶν λαμβάνει ὡς βᾶσιν τὴν ἀμοιβὴν τῶν τελευταίων τούτων, τὴν ὅποιαν ὁμῶς, λόγῳ τῶν ἰδιαζουσῶν συνθηκῶν τῆς ἐργασίας ἐν τῇ σπογγαλιείᾳ, προσαυξάνει κατὰ 15 ο) μὲν ὅταν ἡ ἐργασία παρέχεται εἰς πλοῖα ἀλιεύοντα εἰς ἑλληνικὰ ὕδατα, κατὰ 30 ο) δὲ ὅταν εἰς ξένα ὕδατα. Αἱ ἀμοιβαὶ τῶν προσώπων τούτων, κατ' ἔθιμον προκαταβαλλόμεναι ὡς καὶ αἱ τῶν δυτῶν, κυμαίνονται σήμερον

1) Οἱ σπογγαλιεῖς τῶν ἄλλων τρόπων ἀλιείας (καμάκια, γαγκαβάι, Φρονέζ, γυμνοὶ δῦται), ἀμείβονται σχεδὸν πάντοτε βάσει τοῦ συστήματος τῆς συμμετοχῆς εἰς τὰ κέρδη. Τὰ μερίδια συμμετοχῆς ποικίλλουν αἰσθητῶς, ὄντα κατὰ κανόνα μεγαλύτερα διὰ τοὺς πλοιάρχους καὶ τοὺς δύτας καὶ μικρότερα διὰ τοὺς ναῦτας καὶ βοηθοὺς. Νομίζομεν ὅτι ὑπάρχει ἀνάγκη νομοθετικῆς τινὸς ρυθμίσεως τῶν ζητημάτων τῆς ἀμοιβῆς καὶ ἐνταῦθα.

2) Ὅποτε αἱ ἀμοιβαὶ ὑπερέβαινον ἐνίοτε καὶ τὰς 100.000 δρχ.

ἀπὸ 8—20. χιλ. δρχ. κατὰ θερινὸν σπογγαλιευτικὸν ταξίδιον⁽¹⁾. Ἡ ἀντιμισθία ὅμως τοῦ ἐπιτηρητοῦ—κολαουζέρη φθάνει καὶ μέχρι 40.000 δρ.

Δι' οὗς λόγους ἀνεπτύξαμεν ἀνωτέρω, τὸ σύστημα τῶν προκαταβολῶν θὰ ἔπρεπε, καὶ ὡς πρὸς τὰ πρόσωπα ταῦτα, νὰ παύσῃ ἰσχυρὸν ὡς ἐφαρμόζεται σήμερον.

Ἡ ἐργασία τῶν ἀνδρῶν τούτων ἦτο ἄλλοτε ἐκτάκτως ἐπίπονος. Ἀπὸ τῆς εἰσαγωγῆς ὅμως τῆς μηχανικῆς δυνάμεως διὰ τὴν κίνησιν τῶν πλοίων καὶ τὴν λειτουργίαν τῆς καταδυτικῆς μηχανῆς—ἥτις σημειωτέον περιώρισε καὶ τὰς εἰς ναυτεργάτας ἀνάγκας⁽²⁾ τῶν σπογγαλιευτικῶν ἐπιχειρήσεων—οἱ ὄροι ἐργασίας αὐτῶν ἐβελτιώθησαν αἰσθητῶς. Καὶ γενικώτερον δὲ ὀφείλομεν νὰ σημειώσωμεν ὅτι κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη οἱ ὄροι διαβιώσεως εἰς τὰ σπογγαλιευτικὰ πλοῖα, καὶ δὴ τὰ ἑλληνικὰ, ἐκαλλιτέρευσαν σημαντικῶς⁽³⁾. Εἰς τοῦτο συνετέλεσεν ἀσφαλῶς καὶ ὁ ἐπισταμένως ἀσκούμενος ἔλεγχος τῶν λιμενικῶν ἀρχῶν⁽⁴⁾.

III. Τὰ ἀτυχήματα ἐργασίας καὶ ἡ ἀσφάλις τῶν σπογγαλιέων.

Ἡ τραχύτης τοῦ ἐπαγγέλματος τῶν σπογγαλιέων εἶχε κινήσει ἀνέκαθεν τὸ ἐνδιαφέρον τῶν μελετητῶν καὶ τῶν φιλανθρωπῶν. Ἦδη ὁ Ὀππιανὸς κατὰ τὸν 2ον μ.Χ. αἰῶνα παρετήρει εἰς τὰ «Ἀλιευτικά» του (στίχοι 612-613) «σπογγοτόμων οὐ φημι κακώτερον ἄλλον θεθλον ἐμμέναι οὐδ' ἀνδρεσιν αἰζυρώτερον ἔργον»⁽⁵⁾ Πράγματι, ὀλίγα ἐπαγγέλματα ἐπιφυλάσσουσιν τόσους κινδύνους κατὰ τῆς ὑγείας καὶ τῆς ζωῆς τῶν ἀσκούντων αὐτά, ὅσους τὸ ἐπάγγελμα τοῦ δύτου.

Ἄλλ' οἱ κίνδυνοι κατέστησαν ἔτι σοβαρώτεροι, ἀφ' ἧς ἐνεφανίσθη τὸ σκάφανδρον εἰς τὴν σπογγαλιεῖαν (1863)⁽⁶⁾. Ἡ ἀνάλογια τῶν

1) Κατὰ τοὺς χειμερινούς μῆνας ἐλάχιστα πλοῖα ἐπιχειροῦν σπογγαλιευτικὰ ταξίδια. Διὰ τοῦτο πολλοὶ ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἀνδρῶν κατὰ τὴν χειμερινήν περίοδον (ἀπὸ Νοεμβρίου μέχρι Φεβρουαρίου) ἐπιδίδονται εἰς ἑτέρας ναυτικὰς ἐργασίας.

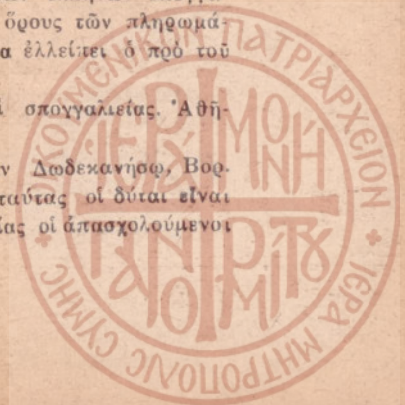
2) Οὕτω ἐνῶ κατὰ τὴν τετραετίαν 1928—1931 εἰς ἓνα δύτην ἀνελόγουν 2 ναῦται (1212 : 2417), κατὰ τὴν ἀκολουθοῦσαν τετραετίαν 1932—1935 ἡ ἀναλογία αὕτη ἐμειώθη εἰς 1 : 1,7 (910 : 1547).

3) Ἴδε καὶ ἔκθεσιν Ν. Τ σ ε ν ε μ π ἦ, (Ἐπιθεώρησις Ἐμπορικοῦ Ναυτικοῦ, τεύχος Μαρτίου—Μαΐου 1938 σ. 222).

4) Αἱ διαμαρτυρίαι, αἱ ὁποῖαι ἠκούσθησαν εἰς τὸ διεθνὲς ἀλιευτικὸν συνέδριον τῆς Διέπτης (1929) διὰ τὴν τραχύτητα τῶν ὄρων ἐργασίας τῶν ἐλλήνων σπογγαλιέων, ἀφορμὴν εἶχον κυρίως τοὺς πραγματικῶς μειονεκτικὸς ὄρους τῶν πληρωμάτων τῶν ἐκκινουμένων ἐκ Σφαῆς τῆς Τυνησίας πλοίων, ἔνθα ἐλλείπει ὁ πρὸ τοῦ ἀπόπλου ἔλεγχος.

5) Ἴδε πλείονα ἐν Δ. Χ α β ι α ρ ᾱ περὶ σπόγγων καὶ σπογγαλιεῖας. Ἀθῆναι 1916 σ. 22 κ. ἔ.

6) Τὸ σκάφανδρον εἶναι ἐν χρήσει, πλὴν τῆς Ἑλλάδος, ἐν Δωδεκανήσῳ, Βορ. Ἀφρικῇ καὶ Βορ. Ἀμερικῇ. Ἀλλὰ καὶ εἰς τὰς περιφερείας ταύτας οἱ δῦται εἶναι κατὰ κανόνα ἑλληνικῆς καταγωγῆς. Κατὰ τὴν στατιστικὴν Ἀλιείας οἱ ἀπασχολούμενοι

άτυχημάτων εργασίας εις τούς διὰ σκαφάνδρου καταδυομένους σπογγαλιείς είναι πολύ ύψηλότερα ἢ ἐπὶ τῶν σπογγαλιέων τῶν ἄλλων τρόπων. Εἰς τὴν ύψηλὴν δὲ ταύτην ἀναλογίαν άτυχημάτων εὔρε καὶ ἡ κατὰ τῶν σκαφάνδρων σταυροφορία ἐν τῶν κυριωτέρων τῆς ἐρεισμάτων.

Κατὰ τούς πρώτους χρόνους τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ σκαφάνδρου εἰς τὴν ἀλιεῖαν τοῦ σπόγγου τὰ άτυχήματα ἦσαν αἰσθητῶς περισσότερα ἀπὸ σήμερον. Συμφώνως πρὸς ἐν ύπόμνημα τῆς Διεθνούς Ἐταιρείας πρὸς προστασίαν τῶν σπογγαλιέων, πλεόν τῶν πέντε χιλιάδων ἀνδρῶν άπωλέσθησαν ἐξ άτυχημάτων κατὰ τὰ τριάκοντα πρώτα ἔτη τῆς χρησιμοποίησεως τοῦ σκαφάνδρου, κατὰ δὲ τὰς διαβεβαιώσεις τοῦ ἴδρυτοῦ τῆς Ἐταιρείας ταύτης Καρόλου Φλέγελ (1) τὸ ποσοστὸν θανάτων ἀνήρχετο προπολεμικῶς εἰς 10—15ο]ο ἐπὶ τοῦ συνολικοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἐκάστοτε άπασχολουμένων δυτῶν. Μεταπολεμικῶς ὅμως, τὸ ποσοστὸν τῶν θανάτων καὶ γενικῶς τῶν άτυχημάτων ἐμειώθη σημαντικῶς. Ἀπὸ τὰς ύπαρχούσας στατιστικὰς δύνатаί τις νά συναγάγη ὅτι ὁ μέσος ὀρος τῶν ἐπισυμβαινόντων άτυχημάτων σοβαρὰς μορφῆς εἰς τούς ἀνά τὴν Μεσόγειον ἐργαζομένους δύτας διὰ σκαφάνδρου ἔχει περιορισθῆ εἰς τὰ 2—3 ο]ο τῶν άπασχολουμένων.

Τὰ άτυχήματα τῶν δυτῶν σπογγαλιείας (2) προέρχονται κυρίως : α) ἐξ άσφυξίας β) ἐξ αἱμορραγίας καὶ γ) ἐξ ἀερώδους ἐμβολίας, ἧς ἡ ἐκδήλωσις λαμβάνει ειδικώτερον τὸ ὄνομα τῆς «νόσου τῶν δυτῶν».

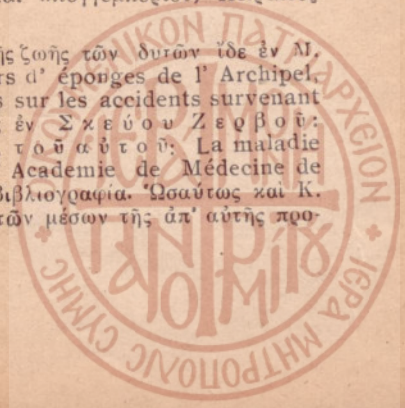
Ἡ μείωσις τῶν άτυχημάτων ὀφείλεται πρωτίστως εἰς τὰ αὐστηρά μέτρα, τὰ ὀποῖα ἔλαβον τὰ σπογγαλιευτικὰ κράτη πρὸς προστασίαν τῶν δυτῶν. Ταῦτα συνίστανται ἰδίως εἰς :

1) Τὴν άπαγόρευσιν άσκήσεως τοῦ ἐπάγγέλματος τοῦ δύτου εἰς τούς ἀνηλικούς (κάτω τῶν 18 ἐτῶν) τούς γέροντας (άνω τῶν 60 ἐτῶν ἐν Ἰταλίᾳ) καὶ τούς μὴ άπολαύοντας πλήρους υγείας. Πρὸς ἐξακριβωσιν τοῦ τελευταίου τούτου γίνεται υγειονομικὴ ἐξέτασις ὄχι μόνον κατὰ τὴν ἀναχώρησιν ἀλλὰ καὶ πρὸ πάσης ναυτολογήσεως. Τὸ ἠλαττωμένον τοῦ άνωτάτου ὀρίου ἡλικίας τῶν δυτῶν ἐξηγεῖται ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι αἱ ἀρτηρίαί, ἅμα ἀρχίσουσι νά σκληρύνωνται, δυσκόλως ἀντέχουσι εἰς τὴν εἰσπνοὴν τοῦ πεπεισμένου ἀέρος. Διὰ τοῦτο δὲ καὶ τὰ περισσότερα άτυχήματα σημειοῦνται εἰς τούς

παρ' ἡμῖν δύται κυμαίνονται περὶ τούς τριακοσίους. Εἰς τὸν αὐτὸν ἀριθμὸν περιποῦ ἀνέρχονται καὶ οἱ δύται τῶν σκαφάνδρων τῆς Δωδεκανήσου.

1) Κ. Φλέγελ. Ἡ νῆσος Κάλυμνος, 1896 σ. 16—17. Ὁ συγγραφεὺς οὗτος παρατηρεῖ ὅτι λόγῳ τῶν πολλῶν θανάτων ἐδημιουργεῖτο, πλὴν ἄλλων, λειψανδρία καὶ σχετικὴ διαταραχὴ ἐν τῇ ἀριθμητικῇ ἰσορροπίᾳ τῶν δύο φύλων. Βλέπε ἐπίσης Γ. Γεωργιά: Μελέτη περὶ σπόγγων, σπογγαλιείας καὶ σπογγεμπορίου, Πειραιεύς 1937 σ. 39—40.

2) Πλείονα ἐπὶ τῶν προσβολῶν τῆς υγείας καὶ τῆς ζωῆς τῶν δυτῶν ἴδε ἐν Μ. C a t s a r a s a) Les hématomyélies des pecheurs d' éponges de l' Archipel, 1888 et b) Recherches cliniques et expérimentales sur les accidents survenant par l' emploi des scaphandres. Paris 1890. Ἐπίσης ἐν Σκεύου Ζεργόυ: Ἡ νόσος τῶν γυμνῶν σπογγαλιέων (β' ἔκδοσις 1933), τοῦ αὐτοῦ: La maladie des pecheurs d' éponges nus (Communication a l' Académie de Médecine de Paris) 1938, ὅπου καὶ ὅλη ἡ σχετικὴ πρὸς τὸ θέμα βιβλιογραφία. Ὡσαύτως καὶ Κ. Σάββα: Ἐκθέσις περὶ τῆς νόσου τῶν δυτῶν καὶ τῶν μέσων τῆς ἀπ' αὐτῆς προφυλάξεως. Ἀθήναι 1904.

άνω τών 30 έτών δύτας, παρά τήν κτηθεΐσαν ύπ' αΰτων πείραν ώς πρός τήν άσκησιν τοϋ έπαγγέλματος (1).

2) Τήν άπαίτησιν διπλωμάτων επαγγελματικῆς ειδικότητος. Πλήν τών δυτών (2) τοιαΰτα διπλώματα επιβάλλεται παρ' ήμϊν νά έχουν οί κυβερνήται σπογγαλιευτικών πλοίων και οί επιτηρηταί ή κολαουζέρηδες, ήτοι οί επιφορτισμένοι με τήν συντήρησιν τών μηχανημάτων καταδύσεως και τήν άπό τοϋ πλοίου παρακολούθησιν τών δυτών κατά τήν διάρκειαν τῆς έργασίας των. Πρός τόν σκοπόν τῆς εκπαιδεύσεως τών επιτηρητών και τών δυτών ο νόμος 560 προβλέπει τήν ίδρυσιν σχολῆς εις "Υδραν (3) ώς και τήν δυνατότητα ίδρύσεως δευτέρας σχολῆς άλλαχοϋ. Εις τήν σχολήν, λειτουργούσαν επί διάστημα τριάκοντα τουλάχιστον έργασίμων ήμερών κατ'έτος, δύνανται νά φοιτοϋν, κατόπιν ειδικῆς υγειονομικῆς εξέτασεως, άτομα ήλικίας τουλάχιστον 25 έτών προκειμένου περι κυβερνητών και επιτηρητών, ήλικίας δέ μεταξύ 18—40 έτών προκειμένου περι δυτών. Η δαπάνη τῆς σχολῆς θά βαρύνη τό Κεφάλαιον Δυτών. Μη λειτουργήσασῃ όμως μέχρι σήμερον τῆς σχολῆς ταύτης, σί Ναυτικά άρχαί επιτρέπουν τήν πρόσληψιν ένός ή δύο δοκίμων δυτών κατά πλοΐον, οϋ ό κυβερνήτης αναλαμβάνει τήν επαγγελματικήν των εκπαίδευσιν. Τό τελευταΐον τοϋτο συίβαινε και έν Ιταλία μέχρι τοϋ νέου νόμου, οστις ώρισεν ότι παρά τών οικείων ναυτικών άρχών λαμβάνεται μέριμνα περι παροχῆς πρακτικών μαθημάτων πρό πάσης επιβιβάσεως.

3) Τήν καλήν κατάστασιν τών μηχανημάτων καταδύσεως και τών έξαρτημάτων αυτών. Ειδική επιτροπή επιθεωρεΐ ταϋτα πρό τοϋ άπόπλου, καταβάλλεται δέ διά τοϋ μέσου τούτου μέριμνα, όπως άποφευχθοϋν άτυχήματα λόγω πλημμελοϋς λειτουργίας ή παλαιότητος τών μηχανικών συγκροτημάτων τών σκαφάνδρων, ώς συνέβαινε εις τό παρελθόν.

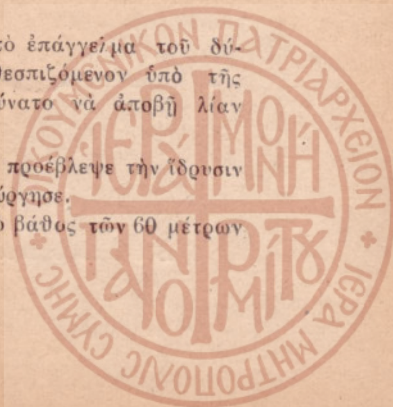
4) Τήν άπαγόρευσιν καταδύσεως εις μεγάλα βάθη. Οϋτω διά τοϋ νόμου 560 (άρθρ. 24) άπηγορεύθη ή σπογγαλεια εις βάθη άνωτερα τών 35 όργυιδν. (4) Τό μέτρον τοϋτο επέβαλεν ή παρατηρηθεΐσα συχνότης τών άτυχημάτων εις τά σκάφανδρα τά άλιεύοντα εις βαθεις πυθμένας, πράγμα τό όποΐον συμβαίνει λόγω τῆς μεγάλης πίεσεως εις τά ύδατα ταϋτα. Η έξάρτησις τών κινδύνων εκ τοϋ βάθους τοϋ πυθμένος, όπου άσκεΐται ή άλιεία τοϋ σπόγγου, φαίνεται και άπό

1) Έν τούτοις παρ' ήμϊν δέν όρίζεται άνώτατον όριον ήλικίας, καθ' όσον έθεωρήθη ότι ή εξέτασις τῆς υγείας είναι ίκανή νά άποκλείση τοϋς έστερημένους δυνάμειωσ και άντοχῆς δύτας.

2) Έν Ιταλία οί έχοντες τό δικαΐωμα νά μετέρχονται τό έπάγγεΐμα τοϋ δυτον έφοδιάζονται δι' ειδικοϋ βιβλιαρίοϋ. Τό μέτρον τοϋτο, θεσπιζόμενον ύπό τῆς Έλλάδος και τών άλλων σπογγαλιευτικών κρατών, θά ήδύνατο νά άποβῆ λίαν έπωφελές.

3) Και ό πρώτος νόμος σπογγαλειας, ΓΧΙΖ' τοϋ 1910, προσέβλεπε τήν ίδρυσιν σχολῆς δυτών, αλλά λόγω τών άντιδράσεων αυτη δέν έλειτούργησε.

4) Ητοι 60 περίπου μέτρων. Και έν Ιταλία ώσαύτως τό βάθος τών 60 μέτρων άποτελεΐ τό άνώτατον επιτρεπτόν όριον καταδύσεως.

τήν μικράν ἀναλογίαν τῶν ἀτυχημάτων τῆς Αἰγύπτου π. χ. κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη, ὅποτε ἡ ἀλίεια ἐνεργεῖται εἰς βάθη μικρότερα τῶν 30 ὄργυιων. Ἀντιθέτως, εἰς τὰς σπογγοφόρους περιοχάς τῆς Τυνησίας, ὅπου ἡ ἐργασία ἐκτελεῖται εἰς μεγάλα βάθη, τὰ ἀτυχήματα εἶναι σχετικῶς πολλὰ.

5) Τὴν ἀπαγόρευσιν παραμονῆς ὑπὸ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης πέραν ὠρισμένου χρονικοῦ διαστήματος, ὅπερ ὁ νόμος καθορίζει κατὰ λόγον ἀντίστροφον πρὸς τὸ βάθος τοῦ πυθμένου. Ὁ ἑλληνικὸς νόμος ὀρίζει τὸν χρόνον ἀπὸ 3' μέχρι 60', ὁ δὲ ἰταλικὸς ἀπὸ 5' μέχρι 40'.

6) Τὸν καθορισμὸν κατ' ἀνώτατον ὄριον ἀριθμοῦ καταδύσεων καὶ τὴν ἀπαγόρευσιν ἐκτελέσεως αὐτῶν ἄνευ διακοπῶν. Ἐν Ἑλλάδι ὁ νόμος 560 ἐπιτρέπει τρεῖς κατ' ἀνώτατον ὄριον καταδύσεις καθ' ἡμέραν καὶ ἐν Ἰταλίᾳ ὁ νόμος 1764 (ἄρθρ. 55) πέντε. Ἀμφότεροι ὅμοι οἱ νόμοι ἀπαγορεύουν τὴν ἐκτελεσιν νέας καταδύσεως πρὶν ἢ καταδυθοῦν πάντες οἱ δύο κατὰ σειράν. (1) Διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τῆς τοιαύτης ἐναλλαγῆς προσώπων καθορίζεται καὶ ὑποχρεωτικὴ σύνθεσις δυτῶν, καθ' ἣν ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν ποικίλλει ἀναλόγως πρὸς τὸ βάθος ὅπου πρόκειται νὰ ἀλιευθῇ ὁ σπόγγος. Ὁ νόμος 560 (ἄρθρ. 59) ἀναθέτει τὸ ζήτημα τοῦτο εἰς εἰδικὸν κανονισμόν, ὑποχρεοῖ δὲ ρητῶς τοὺς κυβερνήτας νὰ ἐργάζωνται εἰς ἀβαθέστερα τῶν ἀρχικῶς ὀρισθέντων ὑδάτων, ὡσάκις διὰ τινα λόγον ἐμειώθη ὁ ἀριθμὸς τῶν δυτῶν. (2).

7) Τὸν καθορισμὸν τοῦ τρόπου καὶ τοῦ χρόνου ἀναδύσεως. Τὸ Ἀγγλικὸν Ναυαρχεῖον ἐμελέτησεν εἰδικῶς τὸ ζήτημα τοῦτο, καταλήξαν εἰς ὠρισμένα συμπεράσματα ἐπὶ τοῦ τρόπου καὶ τῆς χρονικῆς διαρκείας τῆς ἀναδύσεως πρὸς περιορισμὸν τῶν ἀτυχημάτων. Ἐν Ἰταλίᾳ ὠρίσθη (ἄρθρ. 58 ν. 1764) ὅτι κατὰ τὴν ἀνάδυσιν δεὸν νὰ διατίθεται ἐν λεπτόν διὰ κάθε 4 μέτρα. Παρ' ἡμῖν καὶ τὸ ζήτημα τοῦτο θέλει ρυθμισθῆ δι' εἰδικοῦ κανονισμοῦ.

8) Τὴν ὑποχρεωτικὴν ἀνάπαυσιν τῶν δυτῶν μετὰ συνεχῆ ἐργασίαν ἐπὶ ὠρισμένης ἡμέρας. Οὕτω παρ' ἡμῖν ὀρίζεται 24ωρος ἀνάπαυσις κατὰ δεκαπενθήμερον, ἐν Ἰταλίᾳ δὲ καθ' ἑβδομάδα. Παραλλήλως προτείνεται νὰ περιορισθῇ ἡ σπογγαλιευτικὴ περίοδος εἰς ἐπτάμηνον ἢ ὀκτάμηνον κατ' ἔτος (3), διότι ἡ κατὰ τὸν χειμῶνα ἐργασία ἐπιφέρει ὑπερκόπωσιν εἰς τοὺς δύοτας.

Διὰ τὴν πιστὴν ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τούτων, αἱ νομοθε-

1) Ἡ ἰδία φύσις τοῦ ἐπαγγέλματος δὲν ἐπιτρέπει συνεχῆ ἀπασχόλησιν. Ἀκολουθεῖται—ὡς συμβαίνει καὶ εἰς τὸ Φερνέξ καὶ τοὺς γυμνοὺς δύοτας—τὸ σύστημα τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐργασίας τῶν δυτῶν, καθόσον ὁ τεχνικὸς ἐξοπλισμὸς τῶν σκαφάνδρων ἀποκλείει τὴν σύγχρονον κατάδυσιν καὶ ἐργασίαν πλειόνων τοῦ ἐνὸς σπογγαλιέων.

2) Τὴν αὐτὴν διάταξιν περιλαμβάνει καὶ ὁ ἰσχύων ἰταλικὸς νόμος περὶ σπογγαλιείας (ἄρθρ. 51), ὅστις ὀρίζει τὸν ἐλάχιστον ἀριθμὸν δυτῶν διὰ μὲν τὰ μικροῦ βάθους, (μέχρι 35 μέτρων) σκάφανδρα εἰς πέντε, διὰ τὰ μεσοῦ βάθους (μέχρι 50 μέτρων) εἰς ἑννέα, καὶ διὰ τὰ μεγάλου βάθους (μέχρις 60 μέτρων) εἰς δεκατρεῖς.

3) Βλέπε καὶ ἐκθεσιν Ν. Τ σ ε ν ε μ π ἦ.

οίαι επιβάλλουν αὐστηρὰς ποινὰς εἰς τοὺς παραβάτας αὐτῶν καὶ ὑπαιτίους ἀτυχημάτων κυβερνήτας, ἐπιτηρητὰς καὶ δύτας). Αἱ κυρώσεις αὗται φθάνουν ἐν Ἑλλάδι μέχρι φυλακίσεως 3 ἐτῶν καὶ χρηματικῆς ποινῆς 50.000 δρχ., ἀπειλεῖ δὲ ὁ νόμος ἐπιπροσθέτως καὶ τὴν στέρησιν τοῦ διπλώματος ἐπὶ ἕν ἕως δύο ἔτη

Ἐννοεῖται ὅμως ὅτι, λόγω τῆς δυσχερείας πρὸς ἐνέργειαν ἐλέγχου ἐπὶ τῶν ὄρων ἀσκήσεως τῆς ἀλιείας, ἢ τήρησις τῶν ἀπαιτήσεων τῶν νόμων ἐξαρτᾶται, ἐν πολλοῖς, ἀπὸ τὴν ἱκανότητα καὶ τὴν εὐσυνειδησίαν τοῦ πλοιάρχου καὶ τοῦ ἐπιτηρητοῦ. Εὐτυχῶς σήμερον, οἱ ἐντεταλμένοι μὲ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν δυτῶν δὲν δεικνύουν τὴν σκληρότητα καὶ ἀπανθρωπίαν τῶν προπολεμικῶν χρόνων, ἀντιληφθέντες ὅτι καὶ αὐτὴ ἡ πραγματικὴ ἐξυπηρέτησις τῶν συμφερόντων τῆς ἐπιχειρήσεως ἐπιβάλλει τὴν τήρησιν τῶν ὄρων ὑγιεινῆς καὶ ἀσφαλείας, διότι ἐν περιπτώσει ἀτυχήματος ἢ ἐπιχειρήσεως θέλει πολλαπλῶς ζημιωθῆ (ἀπώλεια τοῦ προϊόντος, ὅπερ θὰ ἠλίευεν μέχρι τοῦ πέρατος τοῦ ταξιδίου τοῦ ὁ παθῶν—ὅστις ἐν τούτοις ἔχει λάβει προκαταβολικῶς τὴν ἀμοιβὴν του ⁽¹⁾)—καταβολὴ ἀποζημιώσεων, μείωσις τοῦ ἠθικοῦ τῶν ἄλλων δυτῶν κλπ.)

Ἄλλῳ δὲν πρέπει νὰ παρορᾶται καὶ τὸ γεγονός ὅτι πολλάκις ὑπαίτιοι τῶν ἀτυχημάτων εἶναι αὐτοὶ οὗτοι οἱ δύται, ὅχι βεβαίως ἐν τῇ ἐννοίᾳ ὅτι αὐτοὶ προκαλοῦν τὸ ζημιογόνον γεγονός, ἀλλ' εἴτε διότι ἔχουν κακὰς τινὰς ἕξεις (οἰνοποσία, ναρκωτικά κ.λ.π.) ἐξασθενούσας τὸν ὄργανισμόν καὶ καλλιεργουμένας διὰ τοῦ συστήματος τῶν προκαταβολῶν ⁽²⁾, εἴτε διότι δὲν ἀκολουθοῦν τοὺς ἐπιβαλλομένους εἰς τὸ ἐπάγγελμά των ὄρους ζωῆς καὶ ἐργασίας (κατάδυσις μετὰ κόπωσην ἢ συγκίνησιν ἢ ἀμέσως μετὰ τὸ φαγητὸν ἢ ἐνῶ αἰσθάνονται κεφαλαλγίαν, πόνους ἢ ἄλλας ἐνοχλήσεις), εἴτε λόγω τῆς κακῶς ἐννοουμένης μεταξύ των ἀμίλλης Ἐς λεχθῆ ἐπίσης ὅτι ἢ μὴ πλήρης ἐφαρμογὴ τοῦ νόμου ΓΧΙΖ' ὠφείλετο καὶ εἰς τὴν ἀντίδρασιν τῶν δυτῶν, οἵτινες ἀτυχῶς ἐμερίμων κυρίως ὑπὲρ τῶν κακῶς ἐννοουμένων συμφερόντων των καὶ ἐλάχιστα ὑπὲρ τῶν πραγματικῶν τοιούτων ⁽³⁾.

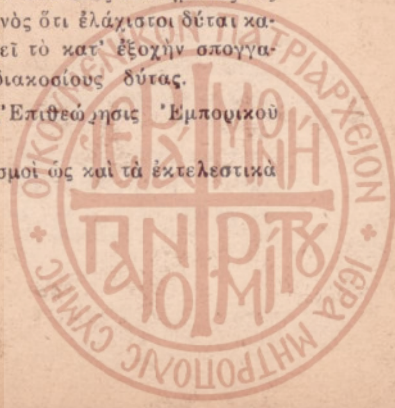
Αἱ νομοθεσίαι τῶν σπογγαλιευτικῶν κρατῶν ἐμερίμησαν καὶ περὶ τῆς παροχῆς τεχνικῶν ὁδηγιῶν εἰς τοὺς δύτας καὶ τοὺς ἐπιτηρητὰς. Ὁ ἡμέτερος νόμος 560 ἀναθέτει τὴν φροντίδα ταύτην εἰς εἰδικὸν κανονισμόν ⁽⁴⁾.

1) Θ. Κ ρ ι ε ζ ἦ. Ἡ σπογγαλιεία. Ἀθῆναι (1937) σ. 14—15.

2) Ἄλλοστε, λόγω τῶν κινδύνων τοῦ ἐπαγγέλματος, συνήθως μόνον ἄτομα μὴ ἔχοντα ἐπάγγελμά τι καὶ εὐρισκόμενα εἰς τελείαν ἀπόγνωσιν γίνονται δύται. Οὗτοι καὶ πρὸ τῆς εισόδου των εἰς τὸ ἐπάγγελμα τοῦ δύτου, ἔχουν πολλάκις κεκτημένας τὰς κακὰς ταύτας ἕξεις. Ἀξιοσημείωτον ἐνταῦθα εἶναι τὸ γεγονός ὅτι ἐλάχιστοι δύναι κατάγονται ἐξ Ὑδρας, ἥτις ἐν τούτοις, ὡς γνωστόν, ἀποτελεῖ τὸ κατ' ἐξοχὴν σπογγαλιευτικὸν κέντρον τῆς Ἑλλάδος ἀπασχολοῦσα ὑπὲρ τοὺς διακοσίους δύτας.

3) Σ τ. Κ ο υ τ ο ὑ π η: Ἡ ἀλιεία τῶν σπόγγων (Ἐπιθεώρησις Ἐμπορικοῦ Ναυτικοῦ, ἔτος 1928 Νοέμβριος σ. 9).

4) Οἱ ὑπὸ τοῦ νόμου 560)1937 προβλεπόμενοι κανονισμοὶ ὡς καὶ τὰ ἐκτελεστικά

Ὅπως δὴποτε, μεταπολεμικῶς καταβάλλεται, ἰδίως ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων, μεγαλειτέρα ἐπιμέλεια διὰ τὴν ἀποφυγὴν τῶν ἀτυχημάτων (1). Διὰ τοῦτο δὲ καὶ αἱ ἀναλογίαι αὐτῶν παρ' ἡμῖν εἶναι μικρότεραι ἢ ἐπὶ τῶν ξένων σπογγαλιευτικῶν πλοίων. Περί τούτου ἐβεβαιώθη καὶ τὸ Διεθνὲς Γραφεῖον Ἐργασίας, ὅπερ, κατόπιν σχετικῆς διαμαρτυρίας εἰς τὸ διεθνὲς ἀλιευτικὸν συνέδριον τῆς Διέπειης (1929), ἐνήργησε διὰ τοῦ κ. Bordeloi ἔρευναν ἐπὶ τῶν συνθηκῶν ἐργασίας τῶν ἐλλήνων σπογγαλιέων (2).

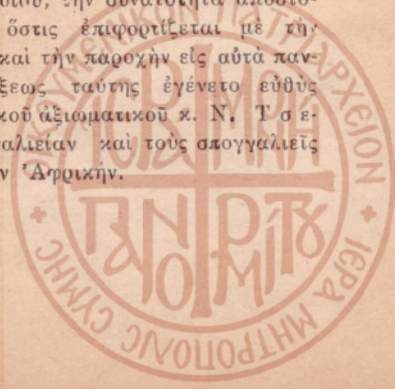
Ἐν περιπτώσει ἐπελεύσεως ἀτυχήματος εἰς δύτην, ὁ κυβερνήτης τοῦ πλοίου ὀφείλει νὰ μεριμνήσῃ διὰ τὴν παροχὴν εἰς τὸν παθόντα τῶν πρώτων βοηθειῶν, συμφώνως πρὸς εἰδικὸν κανονισμόν. Ἐὰν ἡ πάθους εἶναι σοβαρά, ὀφείλει νὰ ὀδηγήσῃ αὐτὸν εἰς τὸν πλησιέστερον λιμένα πρὸς παροχὴν, δαπάναις τοῦ ἐργοδότη, ἱατρικῆς καὶ νοσοκομειακῆς περιθάλψεως (3). Ἐὰν δὲ τὸ ἀτύχημα ἦτο θανατηφόρον, ὁ κυβερνήτης ὑποχρεοῦται νὰ διακόψῃ τὴν ἀλιεῖαν καὶ νὰ ὀδηγήσῃ τὸ πλοῖον εἰς λιμένα, ὅπου ἐδρεύει ναυτικὴ ἀρχή, ἥτις καὶ ἀναλαμβάνει τὰ ναυτιλιακὰ ἔγγραφα τοῦ πλοίου ὡς

αὐτοῦ διατάγματα εἶναι ἤδη ἔτοιμα πρὸς δημοσίευσιν, καταρτισθέντα ἐπιμελεῖα τοῦ πλωτάρχου κ. Τ σ ε ν ε μ π ἦ, ὅστις ἐβασίσθη ἐπὶ τῶν πορισμάτων τῆς πείρας καὶ τῶν ἰδίων αὐτοῦ συμπερασμάτων ἐκ τῆς λίαν γονίμου τοῦ ἐργασίας ἐν Βορ-Ἀφρικῇ.

1) Εἰς τὸ Πολεμικὸν Ναυτικόν, ὅπου δὲν ὑπάρχει ἐπιχειρηματικὸν συμφέρον καὶ οἱ ὑπεύθυνοι καταβάλλουν μεγάλην προσοχὴν διὰ τὴν τήρησιν τῶν κανονισμῶν, οὐδαμῶς σημειοῦνται ἀτυχήματα εἰς βάρος τῶν χρησιμοποιουμένων δυτῶν πρὸς ἀνέλκυσιν βυθισθέντων ἀντικειμένων καὶ καθαρισμὸν τῶν ὑφάλων μερῶν τῶν πλοίων.

2) Ὁ Πρόεδρος τῆς Κοινότητος Ὑδρας, ἱατρός κ. Α. Λιγνός, ἀπέδειξε δι' ἐγγράφου τοῦ πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐθνικῆς Οἰκονομίας, ὅτι ἡ ἀναλογία τῶν εἰς τοὺς Ἑλληνας δύτας ἐπισμβαινόντων ἀτυχημάτων εἶναι πολὺ χαμηλοτέρα τῆς ἐπὶ τῶν ἐργαζομένων ὑπὸ πεπεσμένον ἀέρα εἰς τὰ ἔργα τοῦ Σηκουάνα καὶ τῆς Χάρβης, παρὰ τὸ γεγονός, ὅτι ἡ ἐλληνικὴ σπογγαλιεῖα ἐνεργεῖται εἰς βάθη τρεῖς καὶ τετράκις μεγαλύτερα.

3) Ὁ πρῶτος σπογγαλιευτικὸς νόμος τοῦ 1910, λαβὼν ὑπ' ὄψιν ὅτι ἡ εἰς Βορ-Ἀφρικὴν σπογγαλιεῖα ἐνεργεῖται πολλάκις πολὺ μακρὰν τῶν παραλιακῶν πόλεων, προέβλεψε τὴν καθ' ἑκάστην θερινὴν περιόδον ἀποστολὴν πολεμικοῦ πλοίου, οὗ ὁ κυβερνήτης, πλὴν τῆς ἐπιβλέψεως ἐπὶ τῆς τηρήσεως τῶν διατάξεων τοῦ νόμου, θὰ παρεῖχε καὶ ὑγειονομικὴν περίθαλψιν εἰς τοὺς σπογγεργάτας. Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον τὸ ἀποστελλόμενον πλοῖον ἦτο καταλλήλως ἐφωδιασμένον. Ἀπὸ τοῦ μεγάλου πολέμου ὅμως ἡ διάταξις περὶ ἀποστολῆς πολεμικοῦ πλοίου ἠτόνησε διὰ διαφόρους λόγους. Ὁ Ἰσλῶν Α. Ν. 560)1937 προβλέπει, ἀντὶ πλοίου, τὴν δυνατότητα ἀποστολῆς εἰς Ἀφρικὴν λιμενικοῦ ἀξιωματικοῦ (ἄρθρ. 31), ὅστις ἐπιφορτίζεται μετὰ τὴν ἐποπτεῖαν τῆς ἐργασίας τῶν σπογγαλιευτικῶν πλοίων καὶ τὴν παροχὴν εἰς αὐτὰ παντὸς εἶδους συνδρομῆς. Ἐναρξίς ἐφαρμογῆς τῆς διατάξεως ταύτης ἐγένετο εὐθὺς ἀπὸ τοῦ πρώτου ἔτους (1937), ἀποσταλέντος τοῦ λιμενικοῦ ἀξιωματικοῦ κ. Ν. Τ σ ε ν ε μ π ἦ, ὅστις πολλαπλῶς ἐξυπηρέτησε τὴν σπογγαλιεῖαν καὶ τοὺς σπογγαλιεῖς κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἐργασίας των εἰς τὴν Βόρειον Ἀφρικὴν.

καὶ τὴν ἄδειαν σπογγαλιείας. Ἐὰν ἡ ναυτικὴ ἀρχή, ἐν τῇ ἐνεργείᾳ τῶν ἀνακρίσεων, διαπιστώσῃ ὑπαιτιότητα τοῦ κυβερνήτου ἢ τοῦ ἐπιτηρητοῦ δὲν ἐπιτρέπει τὸν ἀπόπλου ἐῖ μὴ μετὰ τὴν ἀντικατάστασιν τοῦ ὑπαιτίου.

Οὐδεμίᾳ ὁμῶς νομοθετικῇ μέριμνᾳ ὑπάρχει διὰ τὴν παροχὴν περιθάψεως ἐν περιπτώσει ἀσθενείας (1) τῶν δυτῶν καὶ τοῦ λοιποῦ προσωπικοῦ τῶν σπογγαλιευτικῶν πλοίων, καθόσον τὸ σχετικὸν ἄρθρον 357 τοῦ Ἐμπορικοῦ Νόμου ἀφορᾷ τοὺς ναυτολογουμένους εἰς σκάφη χωρητικότητος ἄνω τῶν 10 κόρων (ἄρθρ. 226 Ε. Ν.), τὰ δὲ πλοία—σκάφανδρα εἶναι γενικῶς μικροτέρας τῶν 10 κόρων χωρητικότητος. Διὰ τοῦτο, σκόπιμον θεωροῦμεν τὴν ἐπέκτασιν τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ἄρθρου 357 Ε. Ν. εἰς τὰ σκάφανδρα, λόγῳ τῶν εἰδικῶν ὄρων τῆς ἐργασίας εἰς αὐτά.

Ἡ ἰδιάζουσα φύσις τῶν ἀτυχημάτων ἐργασίας τῶν σπογγαλιέων γενεᾷ τὴν ἀνάγκην ἐιδικῆς ἀσφαλιστικῆς μερίμνης. Ἐκ τοῦτου δὲ ἐξηγεῖται καὶ τὸ παλαιὸν αἴτημα περὶ ἰδρύσεως ἐιδικοῦ ἀσφαλιστικοῦ ταμείου (2). Μέχρι σήμερον ὁμῶς, μόνον ἐν Ἰταλίᾳ ἰδρύθη τοιοῦτον ταμεῖον (ἀπὸ τοῦ 1921), ὅπερ διὰ τοῦ τελευταίου νόμου τοῦ 1937 ἀναδιωργανώθη ριζικῶς. Τὸ νέον Ἰταλικὸν ταμεῖον τῶν σπογγαλιέων «Cassa Italiana Assicurazione e Previdenza Sociale dei Pescatori di Spugne del Possedimento delle Isole Italiane dell' Egeo e della Libia» ἐκτείνει τὴν ἀσφαλιστικὴν του δράσιν ἔναντι παντὸς ἀτυχήματος καὶ πάσης νόσου ἐπισυμβαινόντων εἰς πάντα δύτην ἢ ναυτεργάτην σπογγαλιευτικοῦ πλοίου τῆς Δωδεκανήσου καὶ τῆς Λιβύης.

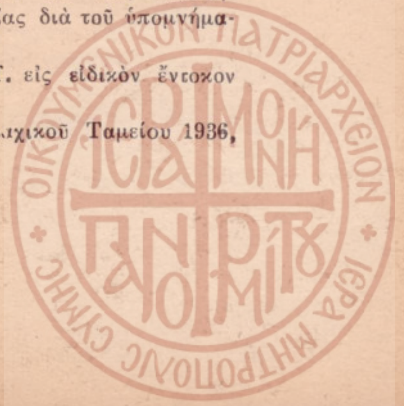
Ἐν Ἑλλάδι, ὁ νέος νόμος ἔδωκε μέσην τινὰ λύσιν. Δὲν ἰδρύθη μὲν ὑπ' αὐτοῦ ἐιδικὸν ταμεῖον (3), ἀλλ' ἡ ὑπὲρ τῶν δυτῶν ὑπάρχουσα ἀσφαλιστικὴ προστασία ἀπέκτησεν αὐτοτέλειαν τινά, ἀφοῦ τὸ διὰ τὸν σκοπὸν τοῦτον λειτουργοῦν Κεφάλαιον Δυτῶν (Κ. Δ.) τοῦ Ναυτικοῦ Ἀπομαχικοῦ Ταμείου (4) χορηγεῖ τὰς ἀσφαλιστικὰς παροχὰς εἰς τοὺς ἐξ ἀτυχημάτων τῆς ἐιδικῆς ἐργασίας τῶν δυτῶν προσβαλλομένους, δυνάμει ἐιδικῶν πόρων. Μέχρι τοῦ Α. Ν. 560]1937 τὸ Κ. Δ., λόγῳ τῆς ἀνεπαρκειᾶς τῶν πόρων αὐτοῦ, παρεῖχε συντάξεις, αἵτινες ἐβάρυνον ἀποκλειστικῶς αὐτὸ τοῦτο τὸ Ν. Α. Τ. Ὁ

1) Ἐν Ἰταλίᾳ προβλέπεται (ἄρθρ. 60 κ. ε.) ἰατρικὴ περίθαλψις, δαπάναις τοῦ ἐργοδότη, μέχρις 80 ἡμερῶν, ἐὰν δὲ ἡ ἀσθένεια λόγον ἔχει τὴν ἀσκήσιν τοῦ ἐπαγγέλματος μέχρις 120 ἡμερῶν. Κατὰ τὸν χρόνον τοῦτον ὁ ἀσθενὴν λαμβάνει καὶ τὸν μισθὸν του. Ἐὰν ὑπαίτιος τῆς ἀσθενείας εἶναι ὁ παθὼν, ὁ ἐργοδότης ἔχει δικαίωμα ἀναλήψεως τῆς διὰ τὴν περίθαλψιν δαπάνης, ἀπαλλάσσεται δὲ καὶ τῆς ὑποχρεώσεως πρὸς καταβολὴν τοῦ μισθοῦ.

2) Τὴν ἴδρυσιν ἐιδικοῦ ταμείου προνοίας καὶ συντάξεων διὰ τοὺς ὀπωδιῶτε παθόντας ἐξήτησε καὶ ὁ Σύνδεσμος δυτῶν σπογγαλιείας διὰ τοῦ ὑπομνήματος του πρὸς τὸ Ὑφυπουργεῖον Ἐργασίας (1936).

3) Τὰ ἔσοδα τοῦ Κ. Δ. κατατίθενται ὑπὸ τοῦ Ν. Α. Τ. εἰς ἐιδικὸν ἐντοχὸν λ)σμὸν παρὰ τῇ Ἐθνικῇ Τραπεζῇ τῆς Ἑλλάδος.

4) Ἴδε καὶ Γενικὸν Ἰσολογισμὸν τοῦ Ναυτικοῦ Ἀπομαχικοῦ Ταμείου 1936, σ. 19—20.

νέος νόμος ἀφ' ἑνὸς προικοδοτεῖ τὸ Κ. Δ. μὲ σοβαροὺς πόρους καὶ ἀφ' ἑτέρου ἀντὶ συντάξεων παρέχει εἰς τοὺς ἕξ ἀτυχήματος παθόντας δύτας ἀποζημιώσεις.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 38 τοῦ νόμου ὡς πόροι τοῦ Κ. Δ. καθιεροῦνται :

α) τὰ τέλη ἐπὶ τῇ ἐκδόσει ἀδείας σπογγαλιείας. Ταῦτα ἀνέρχονται εἰς 4.000—10.000 δρχ. κατὰ σκάφανδρον.

β) εἰσφορὰ τοῦ ἐφοπλιστοῦ ἐκ 2 500 δρχ. κατὰ δύτην ἅμα τῇ ναυτολογίῃ του. Ἡ εἰσφορὰ αὕτη δύναται νὰ αὐξηθῇ ἢ νὰ μειωθῇ διὰ διατάγματος.

γ) εἰσφορὰ τοῦ ἐφοπλιστοῦ ἐκ 10.000 δρχ. (ἐάν ἡ ἄδεια σπογγαλιείας ἐκδοθῇ δι' ἀλιεῖαν εἰς βάθη μικρότερα τῶν 25 ὀργυιῶν) ἢ 40.000 δρχ. (διὰ μεγαλύτερα βάθη). Τὰ ποσὰ ὅμως ταῦτα ἐπιστρέφονται, ἐάν δὲν συμβῇ ἀτύχημα ἢ ἐάν οὐδεὶς δικαιοῦχος ἐμφανίζεται ἐντὸς διετίας ἀπὸ τῆς ἐπελεύσεως τοῦ ἀτυχήματος. Ἐάν τέλος χορηγηθῇ λόγῳ ἀτυχήματος ἀποζημιώσεις, ἐπιστρέφεται εἰς τὸν ἐφοπλιστὴν τὸ τυχὸν ἀπομένον ὑπόλοιπον. Ὅπωςδήποτε ὅμως, ἐν περιπτώσει ἐπελεύσεως ἀτυχήματος, ὁ ἐφοπλιστὴς ὑποχρεοῦται εἰς νέαν εἰσφορὰν ὀλοκλήρου τοῦ ποσοῦ τῶν 10.000 ἢ 40.000 δρχ.

δ) τὸ προϊόν τῆς ἐκποιήσεως τοῦ παρανόμως ἀλιευθέντος σπόγγου, ἧτοι διαμέτρου μικροτέρας τῶν 0,10 τοῦ μέτρου ἐπὶ χονδρῶν καὶ τῶν 0,05 ἐπὶ λεπτῶν σπόγγων (ἧτοι ψιλῶν, φίνων, μελατιῶν, καὶ τσιμουχῶν).

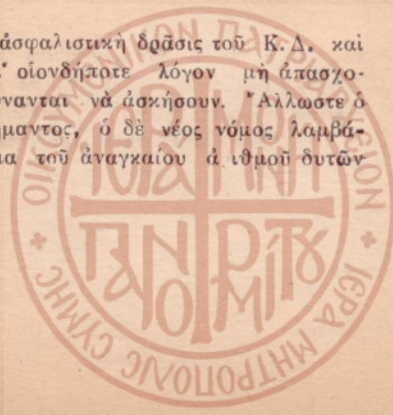
ε) αἱ καθοριζόμεναι χρηματικαὶ ποιναὶ τῶν ἄρθρων 48—57 τοῦ νόμου.

Συνεπῶς οἱ δύται οὐδεμίαν καταβάλλουν τακτικὴν εἰσφορὰν διὰ τὴν ἀσφάλισιν τῶν ἀτυχημάτων τῆς ἐργασίας των. (1)

Αἱ παρεχόμεναι ἀποζημιώσεις ὑπὸ τοῦ Κ. Δ. ἀφοροῦν μόνον τὰς περιπτώσεις ἀτυχημάτων ἐπισυμβαινόντων εἰς τοὺς δύτας κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς εἰδικῆς αὐτῶν ἐργασίας (2), ὡς τοῦτο καθορίζεται ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 43 τοῦ νόμου. Ἐπομένως ἐν περιπτώσει ἄλλου τινὸς

1) Οἱ τακτικοὶ πόροι τοῦ ἰταλικοῦ ἀσφαλιστικοῦ ταμείου τῶν σπογγαλιέων προέρχονται ἀπὸ ἐτησίαν εἰσφορὰν τῶν σπογγαλιευτικῶν ἐπιχειρήσεων καὶ τῶν σπογγαλιέων. Ἐπίσης τὸ προϊόν τῶν χρηματικῶν ποινῶν (κυμαινομένων ἀπὸ 200—3.000 λιρετῶν ἀναλόγως τῆς παραβιαζομένης διατάξεως) ὡς καὶ τὸ προϊόν τοῦ παρανόμως ἀλιευθέντος σπόγγου ἀποτελοῦν ἔσοδον τοῦ ἀσφαλ. ταμείου. Πλὴν τῶν παρεχομένων ἀποζημιώσεων ἐκ τοῦ ταμείου, οἱ ἐφοπλισταὶ καταβάλλουν ἐν περιπτώσει ἀτυχήματος εἰς δύτην : 1500 λιρέτ. ἐάν προεκλήθῃ ἀπόλυτος διαρκὴς ἀνικανότης καὶ 1000 λιρ. ἐάν ἐπῆλθε θάνατος.

2) Εὐχῆς ἔργον θὰ ἦτο νὰ ἐπεκτείνετο ἡ ἀσφαλιστικὴ δρασὶς τοῦ Κ. Δ. καὶ εἰς τὴν ἀνεργίαν τῶν δυτῶν, καθόσον οἱ δι' οἰονδήποτε λόγον μὴ ἀπασχολούμενοι δύται οὐδὲν ἄλλο σχεδὸν ἐπάγγελμα δύναται νὰ ἀσκήσουσιν. Ἀλλῶστε ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐκάστοτε ἀνεργῶν δυτῶν εἶναι ἀσήμαντος, ὁ δὲ νέος νόμος λαμβάνει μέριμναν περὶ τῆς εἰσόδου εἰς τὸ ἐπάγγελμα τοῦ ἀναγκαίου ἀ ἰθμοῦ δυτῶν ἄρθρ. 3).

άτυχήματος (π. χ. κατά την διάρκειαν του πλοῦ) ὑπεύθυνος εἰς ἀποζημιώσιν εἶναι προσωπικῶς ὁ ἐφοπλιστής.

Αἱ ἀποζημιώσεις χρηρογούνται εἰς τοὺς δικαιοῦχος βάσει τῶν διατάξεων τοῦ β. δ. τῆς 24 Ἰουλίου 1920 «περὶ κωδικοποιήσεως τῶν νόμων περὶ εὐθύνης πρὸς ἀποζημιώσιν τῶν ἐξ ἀτυχήματος ἐν τῇ ἐργασίᾳ παθόντων ἐργατῶν καὶ ὑπαλλήλων» ὡς αὐταὶ ἐκάστοτε ἰσχύουν. Ἐν τῷ ὑπολογισμῷ τῆς ἀποζημιώσεως λαμβάνεται τεκμαρτὸς μηνιαῖος μισθὸς τὸ ποσὸν τῶν 5.000 δρχ., πλὴν ἂν ἡ συμφωνηθεῖσα ἀμοιβὴ εἶναι μεγαλύτερα, ὁπότε λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν τὸ πραγματικὸν αὐτῆς ποσόν. Ἡ διάταξις αὕτη, ὡς εἶναι πρόδηλον, καθιστᾷ εὐχερεστέραν τὴν διαδικασίαν.

Ἀρμόδιον ὄργανον διὰ τὸν καθαρισμόν τῶν ἀποζημιώσεων τούτων εἶναι τὸ διοικητικὸν συμβούλιον τοῦ Ν. Α. Τ., ὅπερ ἐκδίδει σχετικὰς ἀποφάσεις κατόπιν αἰτήσεως τῶν δικαιοῦχων, ὑποβαλλομένης ἐντὸς δύο ἐτῶν ἀπὸ τοῦ χρόνου ἐπελεύσεως τοῦ ἀτυχήματος. Κατὰ τῆς ἀποφάσεως ταύτης ἐπιτρέπεται ἐντὸς τριμήνου προθεσμίας ἔφεσις, ἣτις ἐκδικάζεται ὑπὸ τοῦ προέδρου τῶν ἐν Ἀθήναις ἐφετῶν (ἄρθρ. 45 καὶ 46 τοῦ Α. Ν 560). Τὸν τρόπον ἀπονομῆς καὶ καταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεως ἐρρῦθμισε τὸ β. δ. τῆς 9 Δεκεμβρίου 1937, ὅπερ ἔλαβε μέριμναν περὶ ταχείας ἐκδικάσεως τῶν ὑποβαλλομένων αἰτήσεων ἀποζημιώσεως καὶ ὥρισεν ὅτι τὸ ποσοστὸν ἀνικανότητος ⁽¹⁾ καθορίζει ἡ Ἀνωτάτη Ναυτικὴ Ὑγειονομικὴ Ἐπιτροπὴ.

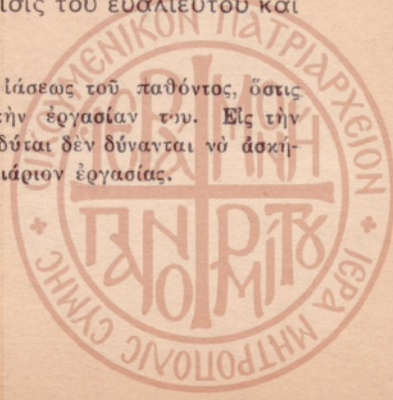
Ἐνταῦθα πρέπει νὰ σημειώσωμεν ὅτι τὰ ἐν τῇ Βορ. Ἀφρικῇ καὶ δὴ τῇ Ἰταλικῇ ἐργαζόμενα σπογγαλιευτικὰ πλοῖα ἐπιβαρύνονται διὰ τὴν ἀσφάλισιν τῶν ἀτυχημάτων ὑπερβαλλόντως, καταβάλλοντα εἰσφοράς τόσον ἐν Ἑλλάδι (διότι εἶναι ἐλληνικαὶ ἐπιχειρήσεις) ὅσον καὶ ἐν τῇ Β. Ἀφρικῇ (διότι ἐργάζονται εἰς τὰ ὕδατά της). Πρὸς ἄρσιν τῆς ἀνωμαλίας ταύτης εἶναι ἀνάγκη νὰ μεριμνήσουν ἀπὸ κοινοῦ τὰ σπογγαλιευτικὰ κράτη.

Καὶ γενικώτερον ὅμως, ὀφείλομεν νὰ παρατηρήσωμεν ὅτι, ὡς ἔχουσι σήμερον αἱ νομοθεσίαι, γεννῶνται μεγάλα δυσχέρεια τῆς πρὸς τοὺς ὄρους προσλήψεως τῶν πληρωμάτων, τὴν ἐποπτεῖαν αὐτῆς ἐργασίας, τὰ ἀτυχήματα καὶ τὰς χορηγομένης ἀποζημιώσεις. Ἐνδεῖκνυται, κατὰ συνέπειαν, ἡ κατόπιν συμβάσεως μεταξὺ τῶν σπογγαλιευτικῶν χωρῶν ἐφαρμογὴ κοινῶν τινῶν μέτρων πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῶν σπογγαλιέων καὶ τῶν σπογγαλιευτικῶν ἐπιχειρήσεων.

IV. Μέτρα πρὸς τόνωσιν τῆς σπογγοπαραγωγῆς.

Ἡ κατανάλωσις τοῦ σπόγγου, καὶ δὴ τοῦ εὐρωπαϊκοῦ, ἀκολουθεῖ σταθερῶς κατιοῦσαν ἐξέλιξιν ἀπὸ τινῶν δεκαετηρίδων. Εἰς τοῦτο συνέτεινον κυρίως οἱ ἐξῆς λόγοι : α) ἡ ἐμφάνισις τοῦ εὐαλιεύτου καὶ

1) Οὐδὲν λαμβάνεται μέτρον διὰ τὴν περίπτωσιν λύσεως τοῦ παθόντος, ὅστις τοιουτοτρόπως δύναται νὰ ἐπαναρχίῃ ἀνενόχλητος τὴν ἐργασίαν τὸν. Εἰς τὴν Ἰταλίαν ἀντιθέτως, οἱ ὡς διαρκῶς ἀνίκανοι κριθέντες δύναται νὰ ἀσκήσουν τὸ ἐπάγγελμά των, τοῖς ἀφαιρεῖται δὲ καὶ τὸ βιβλιάριον ἐργασίας.

εύθηνου ἀμερικανικοῦ σπόγγου (καὶ δὴ τῶν ἀκτῶν Κούβας καὶ Μπαχάμας), ὅστις ἐξετόπισε τὸν εὐρωπαϊκὸν ἀπὸ πολλὰς βιομηχανικὰς χρήσεις (1). β) ἡ χρησιμοποίησις πολυποικίλων ὑποκαταστάτων (σπόγγων ἐκ καουτσούκ κλπ.), ἣτις περιώρισεν ἕν τιμι μέτρῳ τὴν χρῆσιν τοῦ φυσικοῦ σπόγγου καὶ γ) ἡ μὴ πλέον σήμερον χρήσις τοῦ σπόγγου παρὰ τῶν νοσοκομείων, τῶν φαρμακείων καὶ ἄλλων κατηγοριῶν πελατῶν, αἵτινες ἀπερρόφουν κατὰ τὸ παρελθόν (ὡς π. χ. τὸ πολυπληθὲς ἵπικόν τῶν εὐρωπαϊκῶν κρατῶν) σημαντικὸν ποσοστὸν τῆς παραγωγῆς. Οἱ λόγοι οὗτοι ἐξηγοῦν διατὶ σήμερον ἡ σπογγαλιεῖα διενεργεῖται εἰς τὰς περιφερείας μόνον ἐκεῖνας, ὅπου ἡ ἐκμετάλλευσίς τῶν πυθμένων εἶναι οἰκονομικῶς συμφέρουσα (Βόρειος Ἀφρική—Ἀνατολικὴ Μεσόγειος—Ἀμερικανικαὶ τινες ἀκταὶ) παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι πολλαχοῦ ὑπάρχουν σπογγοφόροι ἐκτάσεις (π. χ. εἰς Ἰσπανίαν, Μαδαγασκάρην, Ἐρυθρὰν θάλασσαν) (2).

Ἡ στενότης τῶν παραγωγικῶς ἐκμεταλλευσίμων πυθμένων ἐγέννησε καὶ τὸ πρόβλημα τῆς ἐξαντλήσεως αὐτῶν. Ἡ βαθμιαία ὅμως στείρωσις τῶν σπογγοφόρων ἐκτάσεων δὲν ὀφείλεται μόνον εἰς τὴν συνεχῆ καὶ ἀδιάκοπον ἄσκησιν τῆς σπογγαλιείας εἰς αὐτάς· ὀφείλεται ὡσαύτως εἰς τὴν παρακώλυσιν τῆς ἀναπαραγωγῆς (3) καὶ τῆς ἀναπτύξεως τοῦ εἴδους. Πράγματι οἱ κυριώτεροι τῶν σήμερον ἐν χρήσει τρόπων ἀλιείας τοῦ σπόγγου—τὸ σκάφανδρον καὶ ἡ γκαγκάβα (4) — προκαλοῦν ζημίας εἰς τὸν γόνον τῶν σπόγγων, συντελοῦντες οὕτω, διὰ τῆς παρακώλυσεως τῆς ἀναπαραγωγῆς, εἰς τὴν ταχυτέραν ἐξαντλήσιν τῶν σπογγοφόρων πυθμένων. Τοῦτο συνέβη ἤδη εἰς τὰς περιφερείας τῆς Καραμανίας, τῆς Συρίας καὶ τοῦ Πόρτ—Σάϊδ (5). Ἄλλ' αἱ ἐπιφερόμεναι ζημίαι ἐκ τῆς ἀνεξελέγκτου χρήσεως τῶν δύο τούτων συστημάτων ἀλιείας δὲν περιορίζονται εἰς τὴν ἀναπαραγωγὴν· ἐκτείνονται καὶ εἰς τοὺς νεαροὺς σπόγγους, τοὺς ὁποίους ἐκρίζωνουν πολὺ πρὸ τῆς πλήρους ἀναπτύξεώς των ἐπὶ βλάβῃ τῆς μελλούσης παραγωγῆς (6).

1) Κατὰ μίαν στατιστικὴν τοῦ 1928 (ἐν τῷ Commerce Reports τῆς 4ης Αὐγ. 1930) ἡ ἀξία τοῦ ἀμερικανικοῦ σπόγγου ἀνήρχετο εἰς τὰ 66 ο)ο τῆς παγκοσμίου παραγωγῆς τοῦ ἔτους τούτου. ἐνῶ κατὰ τὸ 1908, αὕτη ἀπετέλει τὰ 42 ο)ο.

2) Εἰς τὰς περιφερείας ταύτας ἡ ἐκμετάλλευσίς εἶναι ἀντιοικονομικὴ λόγῳ τῆς κακῆς ποιότητος τῶν σπόγγων, τῶν μεγάλων δαπανῶν μεταφορᾶς κλπ.

3) Ἡ ἀναπαραγωγὴ τῶν σπόγγων γίνεται κανονικῶς διὰ γονιμοποιήσεως ὠαρίων. Αἱ προσπάθειαι πρὸς μεταφύτευσιν, σπορὰν καὶ καλλιέργειαν τῶν σπόγγων εἰς τὰς Δαλματικὰς καὶ Αἰγυπτιακὰς ἀκτάς δὲν ἐστέφθησαν ὑπὸ ἐπιτυχίας. Μόνον εἰς Μπαχάμαν λέγεται ὅτι αἱ ἐνεργηθεῖσαι μεταπολεμικῶς μεταφυτεύσεις εἶχον εὐνοϊκά τινα ἀποτελέσματα.

4) Περὶ τῶν τρόπων ἀλιείας τοῦ σπόγγου ἴδε ἐν Δ. Χ α β ι α ρ ῶ ἔνθ' ἀνωτ. σελ. 39—42 καὶ 48 κ. ἐ. καὶ Γ. Γ ε ω ρ γ ᾶ ἔνθ' ἀνωτ. σ. 49 κ. ἐ. Ζημίαι εἰς τὸν γόνον τῶν σπόγγων, ἀναλόγους πρὸς τὰς ἐκ τῆς γκαγκάβας, προκαλεῖ καὶ ἡ ἀνεμότρατα ἡ χρησιμοποιουμένη διὰ τὴν ἀλιείαν ἰχθύων.

5) Δὲν πρέπει ὅμως νὰ παρίδῃ τις τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ στείρωσις τῶν περιφερειῶν τούτων καὶ ἰδίως τῆς Συρίας ὀφείλεται κατὰ μέγα μέρος εἰς τὴν ἐκεῖ ἐνοσχέμασαν «ἀσθένειαν τῶν σπόγγων», συνέπειά τῆς ὁποίας τὸ πρῶτον καθίσταται ἀχρηστον.

6) Ἴδε Σ. Ἀ γ α π η τ ῖ δ η: Τὸ πρόβλημα τῆς σπογγοπαραγωγῆς ἐν τῇ Ἀ λ ι ε υ τ ι κ ῇ Ἐ π ι θ ε ω ρ ῆ σ ε ι (Μάρτιος—Ἀπρίλιος 1938 σ. 85).

Πρὸς ἀντιμετώπισιν τοῦ κατὰ τὰ ἀνωτέρω κινδύνου ἐξαντλήσεως τῶν σπογοφόρων ἐκτάσεων ἐλήφθησαν ἢ προτείνεται νὰ ληφθοῦν διάφορα μέτρα. Μεταξὺ τῶν μέτρων τούτων τὰ κυριώτερα εἶναι :

1) Ἡ ἀπαγόρευσις τῆς σπογγαλιείας κατ' ἐναλλασσομένας περιόδους. Λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι ἡ πλήρης ἀνάπτυξις τοῦ σπόγγου ἀπαιτεῖ χρονικὸν διάστημα τριῶν ἕως ἕξι ἐτῶν, καθίσταται πρόδηλος ἡ ὠφελιμότης τοῦ μέτρου τῆς ἀγροναπαύσεως καὶ τῆς ἐναλλαγῆς τῆς ἐκμεταλλεύσεως τῶν πυθμένων. Τοιοῦτον μέτρον ἐλήφθη κατὰ τὸ παρελθὸν εἰς τὰς νήσους τῆς Δαλματίας καὶ τοῦ Ἀδριατικοῦ πελάγους με ἀποτέλεσμα τὴν σημαντικὴν αὔξησιν τῆς σπογοπαραγωγῆς. Ἐτι καλύτερα ἀποδεικνύει τὸ ἰσχυρισμὸς τούτου εἶναι ἡ μεταπολεμικῶς παρατηρηθεῖσα ποσοτικὴ αὔξησις καὶ ποιοτικὴ βελτίωσις τῶν σπόγγων λόγῳ τῆς ἀναγκαστικῆς ἐκ τοῦ παγκοσμίου πολέμου ἀγροναπαύσεως ὄλων τῶν πυθμένων· εἰδικώτερον τοῦτο παρετηρήθη εἰς τὰ μικρασιατικὰ παράλια, ἔνθα μόνον κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ἐπανήρχισεν ἡ σπογγαλιεῖα.

Σήμερον τὸ μέτρον τῆς ἀγροναπαύσεως ἐφαρμόζεται ἐν Κούβα καὶ Μπαχάμα, προβλέπεται δὲ ἡ δυνατότης λήψεώς του καὶ ἐν τῷ ἰταλικῷ νόμῳ τοῦ 1937.

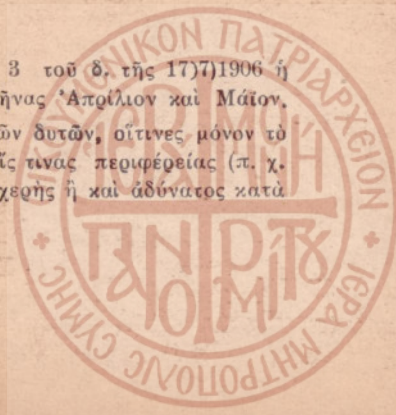
Ἐν τῇ ἐννοίᾳ τῆς ἀγροναπαύσεως δέον νὰ νοηθῇ καὶ ἡ ἐπί τινος μῆνας τοῦ ἔτους μὴ ἄσκησις τῆς σπογγαλιείας, διότι δὲν ἐπιτρέπουν οἱ νόμοι (1) ἢ αἱ καιρικαὶ συνθηκαὶ (2). Ἀστόχως ὁμως ὑπεστηρίχθη ὅτι ἡ ἀπαγόρευσις τῆς σπογγαλιείας δέον νὰ περιλαμβάνη πάντως τοὺς μῆνας Μάρτιον, Ἀπρίλιον καὶ Μάϊον, διότι δῆθεν μόνον κατὰ τὴν περίοδον ταύτην φύονται καὶ ἀναπτύσσονται οἱ σπόγγοι.

2) Ἡ ἀπαγόρευσις ἢ περιορισμένη χρῆσις τῶν ὡς ἐπιζημιῶν κρινομένων τρόπων σπογγαλιείας. Οὕτω, ἡ γκαγκάβα ἀπηγορεύθη εἰς Κύπρον καὶ τὸ σκάφανδρον εἰς πολλὰς περιφερείας τῆς Ἀμερικῆς, παλαιότερον δὲ εἰς τὰς θαλάσσας τῆς τέως τουρκικῆς αὐτοκρατορίας, τὴν Κύπρον καὶ τὴν Δαλματίαν. Σήμερον ἡ τάσις εἶναι μάλλον ὑπὲρ τῆς περιορισμένης χρήσεως τῶν σπογγαλιευτικῶν τούτων τρόπων παρά ὑπὲρ τῆς πλήρους ἀπαγορεύσεως αὐτῶν. Τοῦτο δέ, διότι οὐδεὶς ἀμφισβητεῖ τὰς μεγάλας προόδους, ἃς ἐσημείωσεν ἡ σπογγαλιεῖα ἀπὸ ἀπόψεως ἐντάσεως τῆς παραγωγῆς διὰ τῆς εἰσαγωγῆς ἰδίως τοῦ σκαφάνδρου. Τὸ σύστημα τῆς περιορισμένης χρήσεως κρίνεται ὡς συμβιβάζον τὰς ὑπὲρ καὶ κατὰ τῶν τρόπων τούτων ἀπόψεις.

Ὡς πρὸς τὰς γκαγκάβας, ὑποστηρίζεται ὅτι δύναται νὰ ἐπιτρέ-

1) Εἰς τὴν Τυνησίαν ἀπαγορεύεται κατὰ τὸ ἄρθρον 3 τοῦ δ. τῆς 17(7)1906 ἡ χρῆσις τοῦ σκαφάνδρου καὶ τῆς γκαγκάβας κατὰ τοὺς μῆνας Ἀπρίλιον καὶ Μάϊον.

2) Τοῦτο συμβαίνει κυρίως μετὰ τὸ σύστημα τῶν γυμνῶν δυτῶν, οἵτινες μόνον τὸ θέρος (τέσσαρες μῆνας) δύναται νὰ ἐργάζωνται. Ἄλλ' εἰς τινὰς περιφερείας (π. χ. Αἰγύπτου) καὶ ἡ διὰ σκαφάνδρου σπογγαλιεῖα εἶναι δυσχερὴς ἢ καὶ ἀδύνατος κατὰ τοὺς χειμερινούς μῆνας.

πεται ή χρῆσις αὐτῶν μόνον εἰς πολὺ μεγάλα βάθη (¹) (ἄνω τῶν 50 ὄργυιῶν), ὅπου ἢ δι' ἄλλων τρόπων σπογγαλιεία καθίσταται ἀνεφικτος. Τοιουτοτρόπως αἱ προκαλούμεναι ζημίαι εἰς τὴν μελλοντικὴν παραγωγὴν εἶναι ἀσήμαντοι, ἀφοῦ διὰ τῶν ἄλλων τρόπων θὰ ἐξήγητο ἐκ τῶν πυθμένων ἐλάχιστον τμῆμα τῶν διὰ τῶν γκαγκαβῶν καταστρεφόμενων σπόγγων.

Ἔως πρὸς τὰ σκάφανδρα, ἀφ' ἑνὸς ὀρίζεται ἀνώτατος ἀριθμὸς ἀλιευτικῶν μονάδων, αἵτινες ἐπιτρέπεται νὰ ἀσκήσουν τὴν σπογγαλιείαν (π. χ. Αἴγυπτος, Λιβύη) καὶ ἀφ' ἑτέρου ἀπαγορεύεται ἡ χρῆσις αὐτῶν εἰς κάτω ὠρισμένου βάρους ὕδατα (15 μέτρα ἐν Τύνιδι, Λιβύῃ καὶ Δωδεκανήσῳ). (²) Διὰ τοῦ πρώτου μέτρου λαμβάνεται πρῶτον κατὰ τῆς στειρεύσεως τῶν θαλασσῶν ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀδειῶν σπογγαλιείας καθορίζεται κατόπιν εἰδικῆς ἐκάστοτε ἐπιστημονικῆς ἐξετάσεως τῶν σπογγοφόρων ἐκτάσεων. (³) Διὰ τοῦ δευτέρου μέτρου καταπολεμεῖται ἡ τάσις διὰ τὴν ἀπόσπασιν τῶν νεαρῶν σπόγγων, ἐξ ὧν βρῖθουσιν οἱ ἀβαθεῖς πυθμένες. Οἱ σπόγγοι οὗτοι οὐδὲν ὑπάρχει κίνδυνος νὰ ἐκριζοῦνται ἀπὸ τοὺς εἰς τὰ ὕδατα ταῦτα ἐργαζομένους σπογγαλιεῖς (κάμακας καὶ γυμνοὺς δύτας), καθ' ὅσον τοῦτο οὔτε εὐκόλον, οὔτε συμφέρον εἶναι εἰς αὐτούς.

3) Ἡ ἀπαγόρευσις τῆς ἐκριζώσεως τῶν μικρῶν σπόγγων. Αἱ νομοθεσίαι τῶν διαφόρων κρατῶν ὀρίζουν τὰς διαστάσεις τῶν σπόγγων, ὧν ἀπαγορεύεται ἡ ἀπόσπασις ἐκ τοῦ πυθμένου. Κατὰ κανόνα δὲ (πλὴν τῆς Τυνησίας) ἡ ὀριζομένη διάμετρος διὰ τοὺς χονδροὺς σπόγγους εἶναι μεγαλυτέρα τῆς διὰ τοὺς ψιλοὺς καὶ τὰς τσιμούχας. Ἡ πρώτη κυμαίνεται ἀπὸ 5—15 ἑκατοστόμετρα (Τυνησία 5 ἑκατοστόμετρα (⁴) Λιβύη, καὶ Δωδεκάνησος 8, Ἑλλάς 10, Ἀμερικὴ (Sheepwools) 13 Αἴγυπτος 15) καὶ ἡ δευτέρα δὲ ἀπὸ 5—9 ἐκ. (Ἑλλάς 5, Τυνησία 5, Λιβύη 6, καὶ Αἴγυπτος 9 ἑκατοστόμετρα).

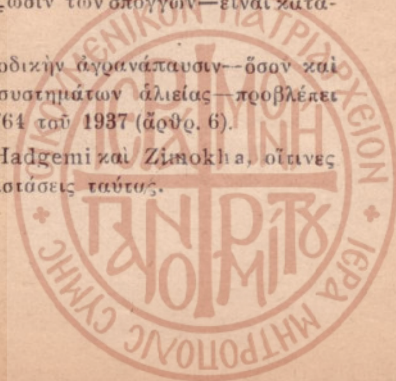
Διὰ τὴν ἀποτελεσματικότητά τοῦ μέτρου τούτου ἡ ἀπαγόρευσις καὶ αἱ κυρώσεις τῶν νόμων ἐκτείνονται καὶ εἰς τοὺς ἀγοράζον-

1) Εἰς τὴν Αἴγυπτον ἀπαγορεύεται ἡ γκαγκάβα εἰς βάθη μικρότερα τῶν 45 ὄργυιῶν. Βλ. ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῆς ἀπαγορεύσεως τῶν γκαγκαβῶν καὶ μελέτην Π. Παναγιωτοπούλου «περὶ τῆς σπογγαλιείας ἐν Κρήτῃ» ἐν Δελτίῳ Ὑδροβιολογικοῦ Σταθμοῦ, Ἰθῦες ἀναδρομικοὶ κλπ 1916 σ. 521.

2) Ἐν Ἑλλάδι ἀνεχθῶς δὲν ὀρίζεται κατώτατον ὄριον βάρους διὰ τὴν ἀσκήσιν τῆς διὰ σκαφάνδρου καὶ γκαγκάβας σπογγαλιείας. Ἐν Τυνησίᾳ τὸ ὀριζόμενον κατώτατον ὄριον διὰ τὰς γκαγκάβας εἶναι 20 μέτρα μόνον, καίτοι ἐκεῖ τὸ σύστημα τοῦτο—λόγῳ τῆς προσθήκης ἐργαλείου τινὸς διὰ τὴν ἐκρίζωσιν τῶν σπόγγων—εἶναι καταστρεπτικώτερον.

3) Τόσον ὡς πρὸς τὸ πρῶτον ζήτημα—τὴν περιοδικὴν ἀγοράν—ὅσον καὶ ὡς πρὸς τὸ δεύτερον—τὴν ἀπαγόρευσιν ὠρισμένων συστημάτων ἀλιείας—προβλέπει δυνατότητα λήψεως μέτρων ὁ νέος ἰταλικὸς νόμος 1764 τοῦ 1937 (ἀρθρ. 6).

4) Ἐξαιρέσεις γίνεται μόνον διὰ τοὺς σπόγγους Hadgemi καὶ Zimokha, οἵτινες καὶ εἰς ὄριμον ἡλικίαν σπανίως ὑπερβαίνουν τὰς διαστάσεις ταύτας.

τας τὰ ἀπηγορευμένα σπογγία. Τὸ προϊόν τῆς ἐκποίησησεως αὐτῶν ἀποτελεῖ τόσον ἐν Ἑλλάδι ὅσον καὶ ἐν Ἰταλίᾳ ἔσοδον τοῦ ἀσφαλιστικοῦ ταμείου ἢ κεφαλαίου τῶν σπογγαλιέων. Ἐν Τυνησίᾳ ἀντιθέτως, ἐπιβάλλεται ἡ εἰς τὴν θάλασσαν ἀπόρριψις τῶν ἐξαχθέντων, κάτω τῶν ὀριζομένων διαστάσεων, σπόγγων.

Τὰ ἀνωτέρω ἐκτεθέντα μέτρα τονώσεως τῆς σπογγοπαραγωγῆς δύναται νὰ ἔχουν ἐπιτυχή ἀποτελέσματα, κυρίως ἐὰν αἱ ἐνδιαφερόμεναι κυβερνήσεις θὰ ἐθέσπιζον ὁμοιομόρφως αὐτὰ κατόπιν σχετικῆς συμβάσεως. Πράγματι, τότε μόνον θὰ εἶχον ἀποτελεσματικότητα τὰ ρυθμιστικὰ μέτρα τῆς σπογγοπαραγωγῆς, ὅταν ἡ αὐτὴ παράβασις θὰ εἶχε τὰς αὐτὰς κυρώσεις καὶ συνεπείας ὅπουδῆποτε καὶ παρ' οἴουδῆποτε συντελεσθεῖσα. Μόνη ἐξ ἄλλου ἢ διεθνῆς σύμπραξις ἐν τῷ σπογγαλιευτικῷ πεδίῳ θὰ ἠδύνατο νὰ ρυθμίση δεόντως καὶ τὸ ζήτημα τῆς ἐκ περιτροπῆς ἐκμεταλλεύσεως τῶν θαλασσῶν.

Ἐὰν παραλλήλως πρὸς τὰ μέτρα ταῦτα θὰ καθίστατο δυνατὴ καὶ ἡ πλέον ὀρθολογιστικὴ ὀργάνωσις τῆς σπογγαλιευτικῆς ἐπιχειρήσεως, τὸ κατὰ μονάδα προϊόντος κόστος παραγωγῆς θὰ κατήρχετο αἰσθητῶς, αἱ τιμαὶ θὰ ἔπιπτον, ἡ κατανάλωσις, καταλλήλως διαδιδομένη, θὰ ἐξηπλοῦτο καὶ θὰ ἐπετυγχάνετο, ἴσως, τελικῶς ἢ παραγωγικὴ ἐκμετάλλευσις καὶ νέων περιοχῶν καὶ συνεπῶς ἡ καὶ ἐντεῦθεν αὐξήσις τῶν ἀπασχολουμένων κεφαλαίων καὶ προσώπων, τῆς παραγωγῆς καὶ τοῦ εἰσοδήματος τῶν σπογγαλιευτικῶν χωρῶν.

